

داد که سید مرتضی اهرمی یکی از ملامهای نامی بوشهر در صدد است که يك عده از تفنگچیان ایلیاتی را بقصد تولید انقلاب وارد بوشهر بنماید . ماژور کاکس شرحی بحدکومت محلی نوشته و تأکید نموده که اگر این شهرت متضمن صحتی است اقدامات احتیاطی را بعمل بیاورند . کفیل جنرال فونسلگری روس با ماژور کاکس مشورت نموده و اظهارات مجدد به نایب الحکومه کردند و او جواب داده بود که مشغول اقدامات لازمه برای جلوگیری از اغتشاش هست

بعلاوه ماژور کاکس راپورت داد که در اواسط فوریه ملیون تهدید مینمودند که داخل بندر عباس شده و کمره را تصرف بنمایند او اظهار میدارد که بهر صورت فعلاً نظر بخوف از مداخله خارجه بواسطه رویت جهاز جنگی خارجه ازهیجان احتراز شده و ورود کشتی جنگی اعلیحضرتی موسوم به « پرسپوس » در ۱۶ فوریه به بندر عباس تاچند روزیے اثرات سکون و آرامی بخشید . بهر صورت در ۱۷ مارس بمن راپورت رسید که نظر به تأکید و فشار علمسای شیف و سید لاری ملیون در بندر عباس مهمام

حکومت را در دست گرفته و کمرک را نصرف نموده و کارگذار
 را بسمت حکومت تعیین کردند . در طی تلگرافی که حاکی
 این خبر بود قونسولگری انگلیس از بوشهر اشعار داشته بود که
 از صاحب منصب ارشد بحری تقاضا شده يك فروند کشتی جنگی
 برای محافظت اتباع انگلیس به بندر عباس اعزام دارند . ماژور
 کاکس نیز اظهار داشته بود همچو تصور میکنم که قونسول دولت
 فحیمه باید شخصی را که عملاً حاکم است به این سمت بشناسد و
 تجار انگلیس در گذراندن مال التجاره خود از کمرکخانه باید کمرک
 را به اشخاصی که متصدی و بحری هستند به پردازند . من جواب
 دادم که قونسول انگلیس باید بدون اینکه کارگذار را رسماً
 بسمت حکومت بشناسد با او معامله بنماید و باید به کارگذار اظهار
 بدارد که کمرکات جنوب نزد دولت انگلیس مرهونند و تقاضا
 بنماید که عایدات کمرک بندر عباس بقونسولگری تحویل بشود
 دیگر اینکه من در کار اطلاع دادن بدولت ایران هستم که کمرک
 وارداتی که تجار انگلیسی به ملیون پرداخته اند کاملاً تأدیه شده
 محسوب است باین معنی که بکلی ذمه آنها بعد از کمرکی که داده اند

بری خواهد بود و عایدات کمرک در عم از مایون مطالبه نموده و از بابت مراجعه وجه استقراضی خود آن که کمرکات جنوب وثیقه آن است و مواعده منقضی شده محسوب خواهیم داشت . دیگر ماژور کاکس واپورت داده که رئیس باژیکی کمرک را مخیر نمودند که یکی از دو شق را اختیار نماید یا داخل در استخدام مایون شده و عایدات رایه آنها پردازد و یا از کمرک خارج شود و مشار الیه شق ثانی را مرجح دانست

اخبار دیگر مبنی بر این بود که نظام و تشییت و شی برقرار داشته اند ولی خطر در این مسئله است که همه کس در شهر مسلح است و دسته جات مسلح هم اتصال ز داخله وارد میشوند . در ۲۳ مارس قونسول انگلیس مقیم بندر عباس از ملاقات خودش با کارگذار واپورت داد کارگذار استفسار نموده بود که آیا دولت انگلیس میخواهد که کلیه عایدات کمرک به آنها تسلیم شود و به پرداخت نصف عایدات پرمیه به قونسولگری اقتناع نماید . کاپیتان شکسپردر ضمن واپورت دادن این مذکره اصرار نمود که برای خاطر آرامی و سکونت

صلاح بر این است که يك قسمت از عایدات كرك به مليون
تقویض بشود که بمصرف حقوق اشخاص تحت السلاح برسانند
علیهذا من به او اختیار دادم که عقیده خود را در این مسئله
اعمال نماید

سرعت سایر حوادث در بندر عباس ظاهر امور و ادب و شهر
هم به اقصی نقطه رسیده است . در ۱۷ مارس قوا سولگری
بوشهر را پورت داد که تا حال همان ایشبه از متابعت با نقشه
مليون مرده بوده اند لیکن حتمان ن میرفت که خبارات
بندر عباس باعث ترغیب آنها در نهیب شدن روس بگردد .
حاکم در شهر حاضر نیست و آنرا نمیتوانی انذار داشت که
قشون ساخلو که مرکب از دولت است بر سر از صفهان است
تقویت مهمی از دارد كرك و امور ن یعنی بر علیه دسته مليون
نمایند . برزور کاکن نیز هم در شش بود شد در باب
اوضاع با هم کار و وی سوش و در برده و در این چه فعلا
دلیلی برای خوف و احتیاط ز در در . . . . .
موجود نیست مهاد نظر به مکان غشاش عمومی و مسئله

مرهون بودن عایدات کمرکات بو شهر نزد ما . مصلحت در آن است که يك فروز کشتی جنگی برای حفظ منافع خودمان به فاصله دست رسی داشته باشیم

در ۲۲ مارس بمن راپورت رسید که سید مرئضی اهرمی يك عده تفنگ چی تنکستانی داخل شهر نموده و با سکوات سررشته مهمام حکومت را از جانب بلیرن در دست گرفته و مأمورین عمده محلی مستعفی شده اند و اگر چه تا حال مداخله در کمرک نشده ولی مسئله نصرف ان در تحت مذاقه و امعان نظر است . کاپیتان ترور که هنگام غیبت ماژور کاکس کفیل قونسواکری دولت فخیمه بود به علاوه اشعار داشته بود که در صدد اطلاع دادن به سید است که عایدات کمرک نزد دولت فخیمه مرهونند من جواب دادم که من مخالفتی با تصرف نمودن میلیون کمرک را ندارم بشرط اینکه يك قسط ماهانه مرتباً به بانک شاهنشاهی پرد حبه بشود که فرع استقر اض دولتی را و فرع قروض بانک شاهنشاهی را . مستأهلك بدارد

در ۲۳ مارس کاپیتان ترور راپورت داد که سید مرئضی رسماً

به قونسول خانه ها نوشته و اعلام داشته است که خودش هم
حکومت را از جانب ملیون دردست گرفته و وظایف امورین
محلی را موقتاً عهده دار است و ترتیب حفظ جاز و مال اتباع
خارج را خواهد داد . تا حال خلاف نظم و اغتشاشی
واقع نگردد و در حال هم در کم نگردد ولی سید اظهار
داشته که در این موضوع به تبریز مراجعه نموده . برای اینکه
امورات محلی قونسرکاری بعهده تعطیل نیفتد کاپیتان ترور
استعلام نمود که آیا میتواند تشخیص دهد عملاً حاکم است
رسماً ارتباط داشته باشد و من جواب دادم که ممکن
است بدون اینکه باصره او را به این سمت بشناسد با او
معامله نماید

اخبارات اخیره مبنی بر اینکه در ۲۳ مارس سید گمرک را
تصرف نمود و امورین باژیکی خرج شدند . صبح همان
روز اجلاسی در منزل سید پنج فرماده قشون ساخلو دولتی واقع
شد که سید مرتضی از جانب دسته ملیون و کاردار وزیر پستخانه
و رؤسای سایر دوا و نه به شمس رستم در شترم درین

حضور بہر ساندند • شہینکہ بہ پیر پنج اصرار شد کہ آیا
 او با ملیون ہمارا امت یا تحفان مشار ایہ استفضای خرد و
 عرضہ داشت و سایر ماہرین دولتی ہم ہم آن روش اورا تعقیب
 نمودند • پس از آن سید بافق متابعین خود بہ دارالحکومہ
 رفتہ و در انجا بیدق ہستی را خواہند و بجای آن بیدق ملی را
 نصب نمودند و باست و بانک تیر توپ ہم برسہم - ارم شلیک شد
 همچہ اظہار میشود کہ بین انقلاب بی خرد ریزی بواسطہ این
 است کہ تمام مہتمات در پوشہ بہ اضماع و اہورین دولتی قلباً
 ملت خواہ ہستند

(امضا) ج بارگلی

تا شمرہ ۱۷۲ ﴿

مکتوب سر ج ایچ ا کی ہمارا در دگرہ ا واصلہ در ۱۳ اوریل

از حیرانہ ۲۴ س ۱۹۰۹

نوا - ہیرانہ و ہیرانہ در ممالک ظاہر آگون

بصرف دولت شہر شہر ن سریت و نشر کردہ

سندہ ہیرانہ ہیرانہ ہیرانہ ہیرانہ ہیرانہ ہیرانہ

که علی الظاهر بنیاد یک میجان تجدیدخواهانہ سختی نهادہ شدہ بود ولی

رکن الدولہ والی مواظب حال تجدید خواہان است و چون اینہا خائف
 هستند و اظہار مخالفت مخصوصی نمی نمایند امکان دارد کہ شہر ارام
 بنام . یک ہفتہ بعد از ان ماژور سایکس راپورت داد کہ یک
 تعطیل ناقصی در بین پایسہائی مشہد واقع شد کہ سعی نمودند
 سر بازان را متقاعد نمایند کہ با انہا شرکت نمایند ولی ثمری نبخشید
 تا آخر فورویہ همچہ مینمود کہ چنانچہ سفارتین بدولت ایران
 توصیہ نمودہ اند تعیین رکن الدولہ بہ ایالت خراسان در عید نوروز
 تجدید خواہد شد . راپورت دادہ شد کہ اگر چہ مجاہدات در
 تحریک مردم شدہ است کہ مالیات ندهند و احساسات عمومی
 متوجہ است کہ یک نوع تمایلی باید اعمال بشود کہ معاضدت
 با دستہ تجدید خواہ را مشہود بدارد . بہذا نتیجہ ظاہر است
 کلیہ مردم از حاکم حایہ خودشان ناراضی نیستند بہر صورت
 در اوایل مارس راپورت دادہ شد کہ رکن الدولہ معزول شدہ
 و شاہزادہ نیر الدولہ را کہ شخصاً در خراسان مشغور عامہ است بہ
 مناسبت تقریباً ۲۴۰۰ لیرہ پیشکشی کہ برای این مقام دادہ

است به ایالت تعیین نموده . در ۴ مارس رکن الدواہ از مشهد عزیمت نمود و در ۷ مارس مازور ساینکس راپورت داد که انقلاب در مشهد شروع شده است

در منزل برادرزاده ایالت جدید یک بپ انداخته شد . شورشیان تاکراخانه را تصرف نمودند دکانین شهر بسته شد و برای حفظ مقر ایالت توپها آماده شد . شورشیان نایب الحکومه را دستگیر و حبس نموده و انجمن جدیدی از طرف دسته تجدد خواهان تأسیس گردید . جنرال قونسول انگلیس راپورت داد که نظر به فقدان تمام مأمورین مسئول دائمی دولت و کار گذار سابق که شخصی بود دارای اعتبارات مستحسنه و نفوذ محلی کامل ولی بتسازگی دولت ایران او را منفصل نموده باید منتظر پروژات مهمه بود

ضمناً دامنه انقلاب تاربت حیدری متسع و منبسط شده و در ۱۶ مارس مازور ساینکس راپورت داد که یک دسته شورشیان در تحت سرکردگی بلوچها به کفیل حکومت حمله برده و او را مقتول نمودند . او نیز اطلاع داد که این پیشرفت و موفقیت‌های

دیگر یکه بموجب راپورت در سایر نقاط ایران برای انقلابیون حاصل شده باعث قدرت انجمن مشهد گردیده

در عرض هفته ماضی راپورت دیگری از مشهد نرسیده ولی ظاهراً هیچ دلیلی نیست که بتوان فرض نمود که فعلاً انقلابیون قصد عودت باطاعت حکومت مرکزی را داشته باشند

(امضا) ج بارکلی

﴿ نمره ۱۷۳ ﴾

مکتوب سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۱۳ آوریل)
از طهران ۲۵ مارس ۱۹۰۹

اقا - با کمال افتخار راپورت میدهم که بموجب خبر تلگرافی که الساعة بن رسیده شهر شیراز و همدان جزو جنبش ملیون شده اند

علی الظاهر در اجلاسی که دیروز بعد از ظهر در شیراز تشکیل یافته و بیکلریکی نصرالدوله (رئیس دسته قوامی) و سایر معاریف در آن حضور داشته اند بر این قرار گرفته که امروز اعلان مشروطیت منتشر بگردد و انجمن ایالتی تأسیس بشود

در همدان که مشروطیت اعلان شده بود کنیل حکومت بنمایش
 ملی ملحق شده ولی پدرش او را به بروجرد احضار نموده .
 پس از آن شاه حاکم جدیدی تعیین نمود ولی اهالی به اعلیحضرت
 معظم جواب دادند که اگر آن حاکم وارد همدان بشود او را قطعه
 قطعه خواهند نمود . در ضمن راپورت دادن این خبر قونسول
 انگلیس مقیم کرمانشاه اشعار میدارد که جنبش ملی در آن قسمت
 مملکت بر طبق دستور العمل واصله از کربلا بوده

(امضا) جارج بارکلی

﴿ نمره ۱۷۴ ﴾

مکتوب سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۱۳ آوریل)
 از طهران ۲۵ مارس ۱۹۰۹

اقا - باکمال افتخار خلاصه وقایع ماهانه معمولی را که راجع
 به چهار هفته ماضی است لفاً تقدیم میدارم

(امضا) جارج بارکلی

ملفوظه در نمره ۱۷۴

خلاصه وقایع ماهانه

طهران

شاه در اردوی مسلح خود در باغ شاه در وسط حمامیانی مرتجع خود و سپهسالار (امیربهادر) سرمسئله آنها کماکان اقامت دارند مشاوره های مرتجع مشدد شیوع دارد و شاه که ده روز قبل راپورت داده شده بود که خیلی متأثر و محزون هستند از قرار بیانات اروپائینی که همه روزه آن اعلیحضرت را ملاقات مینمایند اکنون بشاش هستند و اخبار موفقیت ملیون در تربت و بندر عباس و بوشهر و شیراز و همدان را با بی اعتنائی کامل دریافت نموده اند

بازارهای طهران بسته مانده است و متحصنین هنوز در سفارت کبرای عثمانی هستند

اوضاع پلتیکی باعث عدم جریان امور تجارقی و پولی گردیده در امورات بانک شاهنشاهی بواسطه اشکالات و مخاطراتی که برای ارسال قوافل پول به ولایات موجود است اخلاص بسیار حاصل شده . پروات خارجه را که در تبریز رشت و مشهد برای فروشش حسن طلب میشود نمیدانند بخراند چون فرستادن پول به اشجاها برای این مقصود مقدور نیست

نتیجه این شده که مظنه به میزان گران بر قرار است نرخ بوند
امروزه پنج تومان و پنج قران و پانزده شاهی است
(امضا) ج پ چرچیل ۲۶ مارس ۱۹۰۹

﴿ استرآباد ﴾

در سوم فوریه امیر مکرم حکمران اوك را ستر بندى
نمود و ۱۵۰ نفر سرباز در قلعه قدیم نصب نمود . روز بعد
مليون دكاكين خود را بسته و در يك مسجدى جمع شدند و
رؤسای آنها رأی قطعی دادند كه حاكم باید از شهر خارج
شود . حكومت به فرمانده فوج هزار جریب كه از جمله
مليون بود امر نمود كه با فوج خود به كاشكر برود . در موقع
خروج از شهر او بیست قبضه تفنگ به مليون داد و دو بیست
نفر از دهات حوالی فرستاد كه به آنها كمك بنمایند . در اوایل
مارس بعضی از مأمورین محلی در صورتیکه ظاهراً از فرقه
مليون هم نبودند تلافی به شاه نموده و استدعای عزل
حاکم را کردند . در ۷ مارس صدر اعظم جواب داد كه
حاکم احضار شده مليون محض اینكه مشهود بدانند كه اعتبارات

عزل حاکم راجع به آنها بوده نه به مأمورین محلی بازارها
را بسته و عده کثیری در یکی از مساجد جمع شدند

﴿ کرمان ﴾

صاحب اختیار حکمران نایب را رها نموده و ناظم را
اجازه معاودت بکرمان داده . معزی الیه نیز استعفای خود
را عرضه داشت ولی نظر بوضع منشوش مملکت دولت ابران
نمی‌تواند شخص دیگری برای منصوب نمودن به این مقام
بدست بیاورد اگر حاکم مقتدری همین نشود قونسول انگلیس
وقوع اغتشاش را پیش بینی می‌نماید

قونسول انگلیس در ۱۴ مارس تلگراف نمود که افشاریها
شورش نموده و حاکم باقت را مقهور نموده‌اند . حاکم را
با زخم منگوری که برداشته بود بکرمان آوردند و افشاریها
بیشتر اردو و اثاثیه او و یک مراده توپ و مالیاتی را که او دریافت
داشته بود به یغما بردند

﴿ کرمانشاه ﴾

در ۲۴ فوریه کاپیتان هاورت از همدن ، لکر افآ را بپورت

داد که يك عده قلیلی از ملیون نامی از شهر در ژانس قونسولگری عثمانی متحصن شده و در باب اوضاع کنونی ایران بسفارت کبرای عثمانی و باب عالی تلکرافات مخایره نموده اند . ملیون معتقد بودند که به معاضدت عشایر خدا بندلو میتوانند دو هزار سوار تهیه نمایند ولی کاپیتان هاورت اینرا انقراق تصور میکند و عقیده اش بر این است که تا آنها اطمینان حاصل نمایند که میتوانند تا اندازه سوار حاضر نمایند که با افواج و رؤسای محلی که از طرف شاه هستند مقاومت نمایند علناً عنوانی برای مشروطیت نخواهند نمود از قرار مذکور دو هزار لیره برای تهیه قشون ملی جمع اوری شده کفیل حکومت به کاپیتان هاورت اطلاع داده است که مکرراً استعفا نموده ولی شاه فقط در جواب امر نموده است که از کلیه هیجان مشروطیت جلو گیری بنماید کفیل حکومت اظهار داشته است که اگر و امر شاه را بموقع اجرا بگذارد مردم او را بقتل میرسانند و هر گاه از آن امر تخطی بجوید شاه او را میکشد معزی الیه استعلام نموده بود که آیا میتواند به نمایندگی انگلیس پناهنده شود و کاپیتان هاورت جواب داده بود که دولت فحیمه

فقط کسی را پناه میدهد که جان او در خطر باشد

یزد

همچو معلوم میشود که دسته دویست نفر سارقینی که در خلاصه وقایع ماه گذشته اشعار شده است که بختیاری بودند در حقیقت مرکب بوده اند از اهالی فراه که يك قریه مشهور به مسکن سارقین و واقع بین اباده و ابرقواست و يك عده از تفتیها که بانها ملحق شده بودند . صمصام السلطنه اظهار کرد که هیچ ارتباطی بانها ندارد . از دسته در تحت سرکردگی يك شخصی خسرو خان نام تا مسافت قلیلی به یزد نزدیک شدند . این باعث بروز تشویش و حراس در شهر شد و حکومت استعدادی بمقابل انها اعزام داشت که پس از مختصر جدالی با غارتگران مزبور عقب نشستند . خسرو خان اعراض نمود صمصامه برای اعاده حکومت شوروی آمده است ولی اهالی یزد که اعتقادشان بر این بود که او و تفتیها فقط میسر دهند شهر و غارت بنمایند جوابی در مقابل عنوانت او ندادند . چون دسته مزبور در جلب نفویت یزدیها یا مخابره شدن ناکرانی از طرف انها به صمصام السلطنه موفق

نشدند رجعت نمودند و حرکات و اعمال من بعد آنها هنوز معلوم نیست

در خصوص تعرض و سوء رفتار نسبت به پارسیان در حوالی یزد ظاهراً مهاجمین به یکی از قراء پارسیان تفتی ها بوده اند که سه نفر مرد را به اسارت برده بودند و بالاخره متعلقان آنها استخلاص اسرا را خریده بودند . کنیل ویس قونسولگری دولت انگلیس به حکومت اظهارات نمود و در اواخر فوریه حاکم قریب هزار نفر استعداد جمع نمود که بمقابله تفت بفرستد . ضمناً تفتیها که علی الظاهر دوستان متنفذ در یزد دارند در صدد بند و بست اصلاح ظاهری برآمدند و هنوز استعدادی بمقابله آنها نرفته

یكعدد دستجات سارقین هنوز در طرق پراکنده اند و سرقت های بسیار وقع میشود . شاید راه کرمان پیش از همه نا امن باشد

در بیستم فوریه تلگرافی از طرف اقا نورالله از اصفهان به زاین رسید که تمام اشخاص را حکه حاضرند برای تقویت این راه حق

تحت صلاح بروند به اصفهان دعوت نموده بود . راپورت داده شد که انتظام الملك حاکم سابق یزد هم فرامیر آباد مشغول جمع اوری قشون بوده . از آن زمان او در اصفهان به بختیارها ملحق شده

شیراز

مرکز نقل پلتیک فارس هنوز لارستان است . ظاهراً قوامی ها برای پول در فشارند
 در چهاردهم فوریه پیشکار قوام از طهران تلگراف نمود که اگر نتوانند پیشرفتی بنمایند کار آنها بکلی تمام خواهد بود .
 نصرالدوله که در اواسط فوریه غفلتاً از لارستان مراجعت نمود به مستر بیل اطلاع داده بود که قشون قوامی ها لاریها را مغلوب نموده اند ولی عقیده مستر بیل بر این است که این روایت ساختگی بوده و احتمال نمیرود که قوامیها بتوانند موفقیتی در مقابل لاریها حاصل نمایند . نصرالدوله اصرار نموده بود که سید لاری برای شخص خودش کار میکند و همانطور که به او امر شاه واقعی نمیکند به احکام يك حکومت شوروی هم اعتنائی

نخواهد داشت . ضمناً بختیاریها انکار اف سختی به صورت الدوله
مخبره کرده و او را تو بیخ نموده بودند که با وجود اتهام مواعیدنی که
نموده هیچ اقدامی نمیکند از طرف دیگر ظاهراً بتحقیق پیوسته که
قوامی ها در صدد طرح قرار دادی با صمصام السلطنه هستند و
فی الجمله موفقیتی هم حاصل نموده اند و در همه چه صورتی صورت
الدوله ممکن است دریابد که بواسطه اهمال موقع را از دست
داده است . خبر جدید این است که قوام قشون خود را در
فسا گذارده و در هفتم مارس به شیراز رجعت نموده

در خود شیراز در اوایل مارس در تحت سرکردگی روحانیون
جنبش ملایمی به تأیید مشروطه بروز نمود . چنین معلوم میشود
که ایالت به علاوه جلوگیری نکردن از آنها پیغامات همراهی و هم
خیالی هم فرستاده است

در ۲۱ فوریه یکی از نوکرهای ایالت که مست بود به دوتن
پارسی حمله سختی برده و زخم منگری به آنها زده . مستر
بیل منشی قونسولگری را با مر اسله خصوصی نزد حاکم فرستاده
و بصد این واقعه که اسایش عامه را سخت تهدید مینماید پرتست

نموده . مرتکب دستگیر شد ولی از دحام کشیری منزل شخص پاریسی را که او بابت حضرات مضروب بود محاصره نموده و او را تخویف کردند که شخصاً بدار الحکومه رفته و استخلاص فورسیه مقصر را تصویب بنماید

در ۱۱ مارس در حوالی یزد خواست به قافله که زوار همراه داشت حمله برده شده یکی از زوار بضر بکلوله مقتول شد و چهار نفر از سایرین زخم مهلکی برداشتند . سیزده رأس قاطر با حدود آنها را بسرقت بردند . یکی از صندوق های سرقتی محتوی سی قبضه تفنگ مسلسل بوده

در بیستم مارس قونسول دولت انگلیس تلگراف نمود که نماینده کمپانی ذیکار را سارقین در حوالی سیوند لخت نموده و اشیائش را بسرقت بردند و هم چه تصور میشود که سارقین لشتی بوده اند . ایالت سی نفر فرستاد که در گرفتاری سارقین سعی نمایند . مستر بیل نیز راپورت داد که ایالات حوالی زرقون در عرض هفته دو یست عدد مقرر تلگراف شکسته و چندین فقره سرقت در جاده طرف جنوب آباده وقع شده

﴿ خلیج فارس ﴾

(بوشهر)

راپورت داده شده که دریا یکی مجدداً به حکومت بنادر خلیج
منصوب گردیده

﴿ محرمه ﴾

در اوایل فوریه از رام هرمز شهرت یافت که سایر خوانین
بختیاری حسن طلب کرده اند که با مصمم السلطنه صاحب
بنمایند و ترتیبات سابقه را اعاده داده او را به ایالتی کری
بشناسند یحتمل بواسطه موفقیت اخیر او در اصفهان

(امضا) ث . ب ا مازور استکس اتاشه میایتر

﴿ نمره ۱۷۵ ﴾

مکتوب سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۱۳
آوریل) از طهران ۲۶ مارس ۱۹۰۹

قا - در تعقیب الکرافت ۲۴ و ۲۶ مارس خودم با کمال
افتخار سواد دو طنرا مر اسله را که بنده و همکار روسیم در
خصوص قتل های جدید در شاهزاده عبدالعظیم بدولت ایران

نوشته ایم لفا ارسال میدارم (امضا) جارج بارکلی

(موقوفه ۱ در نمره ۱۷۵)

مراسله سر جارج بارکلی و مسیوسیلین به سعدالدوله

۲۴ مارس ۱۹۰۹

جناب مستطابا - سفارتین اکامیس و روس متاسفانه کسب اطلاع نموده اند که دیشب بعضی از متحصنین در شاهزاده عبدالعظیم مقتول شده اند . شرح جزئیات این مسئله مجهول است ولی از قرار مذکور اشخاص مرتکب از جمله مستخدمین نایب‌الحکومه ظاهر اند

مسئلاً لازم است که برای جلوگیری از تکرار وقوع این نوع جنایات مجلس محاکمه تشکیل شده و مرتکب مجازات بشود و سفارتین محترماً خاطر جناب عالی را مستحضر میدارند که در صورتیکه مدال بشود که اشخاص مقصر حسب الامر نایب‌الحکومه اقدام به این امر شود نهایت لزوم را خواهد داشت که متاخراً الملك بدون تأخیر منفصل بشود . خان جناب مستطاب عالی تصدیق خواهد شد که يك چه اقدامی برای جلوگیری از اینکه

جنايات شب گذشته منجر به اغتشاشات و وسيع تری نگردد که ممکن است مضر به مصالح اتباع دو سفارت شده و هم چنين ميتواند بعهده دولت شاهشاهی مسؤليتهای وزين عمده که سفارتين ميل به منع آن دارند وارد آورد بهترين وسيله خواهد بود

(ملفوفه ۲ در شماره ۱۷۵)

مراسله عنتر که خطاب به سعدالدوله

سفارتين راجع به مراسم مشترکه مورخه ۲۵ شهر حال خودشان با کمال احترام خاطر نشان دوات ايران مينمايند که شهرت مسؤل بودن مفاخر الملك بری قتل هاتر در شاهزاده عبدالعظيم بجدي شيوع دارد که سفارتين بر خود فرض ميدانند که برای اسكات انقلاب حاضره در پار تحت تقاضای انفصال مشاراليه را بنمايند

سفارتين يقين دارند که پيشنهاد اين تقاضا متضمن بالاترين نافع اعاليحضرت شاه و مصالح دوات ایشان است چون در صورت تمکين نتردن بتقاضای مزبور هر اتفاقی که از اغتشاشات برای اتباع انگليس - روس رخ بنمايد سفارتين اثر حمل به عدم تمکين به اين تقاضا نموده و اعاليحضرت هم ايوونی و دولت او را کاملاً

برای آن مسؤل خواهند دانست

سفارترین از جناب مستطاب عالی خواهش مینمایند که شرح فوق را
به اعلیحضرت شاه تقدیم بدارید

پتربخ ۲۶ مارس ۱۹۰۹

﴿ نمره ۱۷۶ ﴾

مکتوب سر نیکلسن به سرادوادگری (واصله در ۱۳ آوریل)

از سن پترزبورغ ۲ آوریل ۱۹۰۹

آقا - امروز مسیو ایسولسکی بمن اظهار دانست نکته مهمی

که در پیش است مسئله تأمین راه رشت به طهران است .

از مهندسین در قزوین راپورتهای تشویش آمیز بمن رسیده است

که اظهار خوف از انفلابیون قفقازی که آن قسمت ایران را در

حیطه تصرف در آورده اند نموده اند . من همیشه راپورت

اشخاصی را که در معرض مخاطرات مینه هستند تحقیق میدهم

ولی نمیتوانم بکلی از آن راپورتها صرف نظر بنمایم . خوف آن

می رود که ممکن رابطه بین طهران و رشت مقطوع بشود . من

تقریباً در یک بعربی گرفته ام . اختیار نمودن اقدامی فقط

برای حفظ رابطه بین طهران و رشت باعث مسؤلیت عمده است
 مع هذا من نمیتوانم انکار بنمایم که هر اقدامی بشود در ردیف مداخله
 محسوب خواهد شد . عقیده من بر این است که یک ویس قونسول
 با یک عده مستحفظی به قزوین فرستاده بشود ولی این مسئله
 هم ممکن است باعث تهییج بشود نه مرعوب کردن انقلابیون
 (مقصود جناب معزی الیه انقلابیون قفقازی بود چون از
 ایرانیان بومی نداشت) هر گاه یک استعداد کافی هم اعزام بشود
 که در نقاط مینه جاده چاتمه بزندان و قراولی پل و نجیل را نموده
 و اجزای اداره راه را در قزوین تحت حراست داشته باشند
 بی شبهه این هم تعبیر مداخله خواهد شد

(امضا) ا . نیکلسن

● شماره ۱۷۷ ●

مکتوب سر نیکلسن به سر ادوارد کری (واصله در ۱۳ آوریل)

از سن پترزبورغ ۸ آوریل ۱۹۰۹

آقا - راجع به مشروحه سوم فوریه جناب عالی با کمال

افتخار سواد یادداشتی را که از طرف وزارت امور خارجه

اعلیحضرت امپراطوری در باب پرگرام اصلاحات ایران رسیده
است لذا ارسال میدارم

(امضا) ا . نیکاسن

ملفوفه در نمره ۱۷۷

آخرین صورت پرگرام صلاح افدیشی که دولتین روس
و انگلیس به اعلیحضرت شاه عرضه بدادند از قرار ذیل
خواهد بود

- ۱ - دولتین روس و انگلیس تقاضای انفصال فوری صدر
اعظم را از شاه خواهند نمود و بهمچنین انفصال امیر بهادر جنک
را . انفصال امیر بهادر جنک متضمن انفصل شدن او از تمام
مقاماتی است که داراست هم مقامات در کابینه و هم در دربار
لیکن اگر شاه اظهار مخالفت زیادی در اخراج این شخص از
دربار بنماید دولتین در این نکته چندان اصراری نخواهند نمود
- ۲ - دولتین روس و انگلیس تجدید تأسیس حکومت شوروی
در ایران را بوسیله اجرای فوری اصلاحات مشروحه در مواد
ذیل از شاه تحصیل خواهند نمود

۳ - دولتین از شاه تقاضا خواهند نمود که کابینه تشکیل بدهند که مرکب باشد از اشخاص قابل الاعتماد ثقه بهمچنین بدون تأخیر افزوده شدن يك عده اشخاص تربیت شده از فرق مختلف به مجلس شورای ممالکتی و به مجلس شورای مزبور اختیار داده بشود که قانون انتخابات جدیدی طرح و تهیه نمایند .

سفارتین انگلیس و روس در طهران بطور خصوصی يك صورتی از اشخاص داوطلب که برای ترکیب کابینه و مجلس شورای ممالکتی انب و اصوب باشند به اعلیحضرت شاه تقدیم خواهند داشت معلوم است اگر اراده شاه به انتخاب اشخاصی تعلق بکیرد که محل اعتماد و وثوق لازمه نباشند بهیچوجه پولی بدولت ایران قرض داده نخواهد شد

۴ - دولتین از اعلیحضرت شاه تقاضا خواهند نمود که به تمام اشخاصیکه بر علیه او تحت سلاح رفته اند و مقصرین پلتيکی هستند عفو عمومی اعطا نمایند . این اقدام طبیعتاً شامل حال ان انقلابیونی که مرتکب خلاف و تیرد نسبت به قانون عمومی شده اند نخواهد بود . در خصوص اشخاص متهم به چپاول

و سایر جنایات که هیجان و غلیان مشروطیت را برای مبادرت به خطا با بصد قانون عمومی متختم شمرده اند از دوات اعلیحضرت شاه تقاضا خواهد شد که اطباء بدان بدهند که هیچ مجازاتی در حق آنها اعمال نخواهند نمود بجز اینکه در محکمه بیطرفی آنها را تحت محاکمه بیاورند چنانچه در مورد اشخاصیکه بسفارت انگلیس در طهران پناهنده شده بودند معمول گردید

۵ - دواتین روس و انگلیس به علاوه تقاضا خواهند نمود که فوراً موعدهی برای انتخابات پارلمانی معین بشود به همچنین برای تشکیل مجلس . این مواعدها باید بدون تأخیر تمام مملکت اعلان بگردد

۶ - همینکه اقدامات مسطوره در مواد پنج گانه فوق را اعلیحضرت شاه بموقع اجرا گذاردند دولت روس ممکن است اگر لازم بداند مبلغ دو میلیون و پانصد هزار فرانک بجهت مصارف فوری که برای اصلاحات مقدماتی لازم است بدولت ایران فرض بدهد . دولت انگلیس هم از طرف خودشان اگر لازم دانستند بمحض اینکه مجلس منتخبه بر وژدیک استقرار خارجی

را که یا مبلغ معتناسبی باشد یا مبلغ کمی تصویب نمود يك هم
 چیه مبلغی بدولت اعلیحضرت شاه قرض خواهند داد . در
 صورت چنین تصویبی از طرف مجلس دولتین برای اختتام عمل
 این استقراض با دولت ایران تقویت و مساعدت خواهند نمود
 عقیده دولت اعلیحضرت امپراطوری بر این است که اجرای
 پرگرام فوق الذکر متضمن یکنانه وسایل رهایی دولت ایران
 از وضع چاره ناپذیر کنونی است که در آن مستغرق است و اگر
 اعلیحضرت شاه این پرگرام را با تمام جزئیاتش قبول نمایند
 تنها طریقی که برای دولت روس و دولت انگلیس باقی
 بماند این است که دست از صلاح اندیشی خود برداشته و محمد
 علی شاه را به حال خود بگذارند و پس از آن اعلیحضرت معظم
 دیگر نمیتواند متکی بمساعدت دولتین بوده و مترصد تقویتی از
 طرف آنها باشد . بنا بر این دولت روس مصلحت بر این میدانند
 که نماینده کان دولتین روس و انگلیس در ضمن تقدیم داشتن
 پرگرام فوق الذکر به اعلیحضرت شاه يك اظهار قطعی به این
 مفاد بنمایند

بمحض اینکه سفارت کبرای دولت انگلیس به وزارت امور خارجه اعلیحضرت امپراطوری اطلاع بدهد که کابینه لندن مخالفتی در پیش نهاد مواد پرگرام مندرجه در این یادداشت ندارند فوراً این پرگرام تلگرافاً بشارژدافر دولت روس مقیم طهران مخبره خواهد شد که باتفاق وزیر مختار دولت انگلیس مراتب موصوبه را بشاه عرضه بدارند

از سن پترزبورغ ۸ آوریل ۱۹۰۹

﴿ نمده ۱۷۸ ﴾

تلگراف سر جارج پارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۱۳ آوریل)

از طهران ۱۳ آوریل ۱۹۰۹

عایدات کمرک بوشهر

تلگراف ذیل مورخه ۱۲ شهر جاری از جنرال قونسول انگلیس

مقیم بوشهر رسیده :

« دو هشتم اوایل سید مرتضی به تجاریکه عایدات باسم آنها

امانت سپرده شده فشار آورد که مداخله نموده و تنه عایدات

را به او بپردازند . لهذا کلیه عایدات از ۲۳ مارس را که

قریب بدست هزار تومان بود سید و متابعینش دریافت داشتند پنجاه نفر از قشون بحری که دیروز پیاده شدند در اسکله كمرک که مجد کفایت محل بر آن اتم دارد گذاشته شد . بعلاوه نظر به وضع هوا و سهل بودن جلوگیری از نجس از ورود تفنگچیان دیگری که انتظار ورود آنها از طرف بندر هست از محل بسیار مناسبی است

اگر قبل از قرارداد اخیر این مسئله باز سید در صدد دریافت هایدات بیشتر برآید کمان میکنم بواسطه همین عده قشونی که فعلاً در اینجا گذاشته شده ممکن است جلوگیری از این اقدام نمود

شرح ذیل را من در جواب مخبره نموده ام :-

« با پیشنهاد مسطوره در عبارت آخر تا کراف شما

مخالفتی نیست

لطف نموده به سید مرضی و سایر مایون بگوئید که اگر يك قرار مرضی که باعث تأمین حقوق ما باشد داده نشود ما مجبور خواهیم شد که در امکان تصرف نمودن كمرک اعماق نظر بنمائیم

و حال آنکه ما نهایت اشتیاق را داریم که از اقدام به چنین امری احتراز بجوئیم
 بهترین شقوق این است که عایدات کمرک را ما موردین باژبکی
 در کمرکخانه نگاه بدارند تا ما یک قرار رضایت بخشی با اولیای یک
 دسته ملیون مسئولی بدهیم

﴿ نمره ۱۷۹ ﴾

تلگراف سرادوار دگری به سر نیکلسن

از وزارت خارجه ۱۳ آوریل ۱۹۰۹

لطف نموده نظریات دولت روس را در باب پیشنهاد قونسول
 مندرجه در تلگراف ۱۱ شهر جاری از طهران که به شما هم مخا بره
 شده گسب بنمائید

من در آن پیشنهاد مخالفتی فرض نمیکنم و در صورتیکه دولت
 روس هم مخالفتی نداشته باشند انرا تصویب نموده و بر طبق آن
 تعلیمات خواهیم داد

(نمره ۱۸۰)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۱۴ آوریل)

از طهران ۱۴ آوریل ۱۹۰۹

کرمان - من در صدد جلب توجه دولت ایران به اوضاع
 کرمان هستم که سوای جاده به مشهد تمام طرق مسدودند .
 بهر صورت بجز عجله نمودن در حرکت حاکی که جدیداً تعیین
 شده هیچ کار دیگری نمیتوان کرد
 فونسول انگلیس راپورت میدهد که تمام قدرت در شهر زایل
 شده نان کمیاب است و اجماع کمرسته دکانهای خبازیرا چپو
 کرده اند

﴿ نمره ۱۸۱ ﴾

تلگراف سرچارچ بارکلی به سراد واردگری (واصله در ۱۴ اوریل)
 از طهران ۱۴ اوریل ۱۹۰۹
 بو شهر - تلگراف ذیل مورخه ۱۴ اوریل از جنرال فونسول
 انگلیس مقیم بو شهر رسیده : - -
 « سید مرضی هنوز در نگاهداشتن دوپست الی سیصد نفر
 تفنگچی اصرار دارد شهر بحالت وحشت زده کی است و امور
 بهمه تعطیل است . تهاجعی از طرف این تفنگچیان پیش بینی
 میشود و باین جهت بازارها و حتی دکانها هنوز بسته اند . اگر

يك راه نجاتی بزودی حاصل نشود بيم ان است که اهالی با تمام
در حزال قونسولگری انگليس پناهنده شوند

تمام مردم اکنون تصدیق دارند که غرض سيد از خود ارائی

به لباس ملیت فقط اجرائی مقاصد غارنگری خودش است .

سه نفر از رؤسای نامی دشتی و ننگستان شرحی بمن نوشته و از

نیت خودشان در موافقت با تقاضاهای من اشاره نموده اند

ملیون و شاه پرستان عمده در بین اهالی ایرانی نظریات خودشان

را در باب اوصاف بمن ابراز داشته اند . آنها بلا استثنا تصور

میکند که سيد باید از بوشهر خارج شود و ارائه طریق مینمایند

که روانه نجف بشود که علمای انجاهم از اعمال او مسبقند .

بر همه آنها متساویاً یقین است که بآبودن او اعاده نظم غیر ممکن

است . نظر باین مقتضیات میتوانید به بنده اجازه بدهید که

چون ملیون بدون کمک ما قوت کافی برای تبعید او ندارند من

اقدام به اجرائی این امر بنمایم ؟ نهایت لزوم را دارد که این اقدام

بفوریت اعمال بشود «

در جواب شرح ذیل را من به ماژور کاکس معنایه نمودم : —

« قبل از این شما اختیار داده شده که اگر حضور تنکستانی‌ها متضمن خطر حقیقی برای جان اتباع خارجه باشد قشون بحری و برای اخراج آنها بکار پیرید . من نمیتوانم پیشنهاد شمارا بدون اجازه دولت اعلیٰ حضرتی تصویب بنمایم مگر اینکه حضور سعید پلک همچو خطری را در برداشته باشد »

﴿ نمره ۱۸۲ ﴾

تلکراف سراد وارد کری بسرجارج بارکلی

ازوزارتخارجه ۱۴ آوریل ۱۹۰۹

اقدام شمارا که در طی تلکراف ۱۲ آوریل راپورت داده بودید تصویب مینمایم . دولت ایران بموجب عهد نامه متعهد شده اند که اتباع دول واهل ممالک خارجه را « محترم داشته و موثرانه محفوظ بدارند »

علیهذا در موقع لزوم شما باید به دولت مشارالیه اصرار بنمایید که یا بکنند اتباع خارجه مقیمین تبریز از شهر خارج بشوند یا بکنند مقدار کافی ازوقه داخل شهر بشود

تلکراف، سراد و ارد گیری به سر جارج بارکلی

از وزارت خارجه ۱۴ آوریل ۱۹۰۹

ارثه طریق که جنرال قونسول انکاپس در تبمید سید ازبوشهر
 در طی تلکراف خودش نموده بود و شما در تلکراف ۱۴
 آوریل خودتان بن تکرار کرده بودید که ظاهراً ملیون و شاه
 پرستان در این تقاضا متفق شده اند از مقصودی که برای ان
 قشون پیاده شده تجاوز خواهد کرد یعنی حفظ جان و مال
 اتباع انگلیس و سایر ملل مقیمین انجا . بعلاوه اگر ما باید سید
 را تبمید بنمائیم تصمیم اینکه حکومت بوشهر به کی باید تقویض
 بشود هم بعهده ما باید باشد . اقدام باخراج او عملاً از حکومت
 انشهر برقرار میدارد و مشکل است بتوان تصور کرد که چه
 وقت این وضع امور خاتمه پذیر خواهد شد چون هیچ قدرت
 رضایت بخش دیگری نخواهد بود که بتواند قائم مقام ان بشود .
 لهذا هیچ دلیلی ندارد که چرا نباید بسید اخطار بشود که اگر
 به اتباع انگلیس یا خارجه حمله برده بشود در صورت لزوم

برای حفظ آنها بقوه قهریه بر علیه او اقدام خواهد شد

﴿ نمره ۱۸۴ ﴾

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۱۵

اوریل) از طهران ۱۵ اوریل ۱۹۰۹

(وضع جاده شیراز به اصفهان)

جنرال فونسول انگلیس مقیم اصفهان به اتباع انگلیس اخطار

نموده است که در جاده شیراز به اصفهان مسافرت ننمایند و من

در کار دستور العمل دادن بقونسول انگلیس مقیم شیراز هستم که

بلك اخطاریه بهمین مفاد صادر بنماید

طوایف که کلونیه در حدودین درخواست مشغول قتل و غارت

اشکارند و وضع تمام جاده رقت انگیز است

(نمره ۱۸۵)

تلگراف سر جارج بارکلی بسر ادوارد کری (واصله در ۱۵

اوریل) از طهران ۱۵ اوریل ۱۹۰۹

مذاکرت صلح تبریز - در طی تلگراف ۱۱ شهر جاری

خودم اشاره نمودم که پاره مذاکرات معینه صلح در تحت مذاقه

و نظر ملیون تبریز و شاه پرستان است

این مذاکرات از باسمنج (اردوی عین الدواہ) باطهران در
میان است تا حال علائم خوشی از آن مستفاد نشده

(نمره ۱۸۶)

مکتوب سرادوار دگری بسرنیکلسن

از وزارت خارجه ۱۵ اوردیل ۱۹۰۹

اقا ... معاون سفیر کبیر دولت روس در ۱۰ شهر حال به
این اداره آمد و به مستر ملت اطلاع داد که تلگرافی از وزیر
امور خارجه دولت روس به اورسیده مبنی بر اینکه وزیر معظّم له
به جناب عالی اطلاع داده است که دولت روس مشغول اعماق نظر
در صلاحیت اعزام قشون برای مفتوح نگاهداشتن راه بین انزلی
و طهران هستند ولی بدون اعلان قبل از وقت بدوات اعلیحضرتی
انکلیس اقدامی در اجرای این عزم نخواهند نمود

مسیه بکلوسی معاون مزبور عقیده اش این بود که اگر این
اقدام با اظهارات مشترکه به اعلیحضرت شاه برای اعطای
مشروطه مصادف بشود نمیتوان حمل برین نمود که این اقدام محض

تقویت اعلیحضرت معظم اعمال شده (امضا) ۰ ۱ کری

(نمره ۱۸۷)

تلگراف سر نیکلسن به سر ادو اردگری (واصله در ۱۶ آوریل)

از سن پترزبورغ ۱۶ آوریل ۱۹۰۹

رجوع بتلگراف ۱۳ شهر جاری جنابعالی

پیشنهاد آنرا که جنرال قونسول انگلیس مقیم تبریز نموده دولت

روس قبول کردند و بنمایند قونسولگری تبریز خودشان تعلیمات

دادند که جمعیت مستر راتیسلا عمل بنماید

از اطلاعاتیکه بدولت روس رسیده عقیده شان بر این است

که تقاضای ملیون از این قرار است که يك مشروطه و يك عفو

عمومی کابلی باید اعطا بشود و بکسانیکه اسلحه شان متعلق

بخودشان است اجازه داده شود که اسلحه خود را نگاه بدارند

لیکن اسلحه که متعلق بدولت ایران باشد تسلیم خواهد شد

و بالاخره يك تامین دیپلوماسی لازم است که اساس سابقه مجدداً

تأسیس نخواهد شد

بعقیده دولت روس صلاح اندیشی که دولتین میخواهند بطریق

• وکدی باعلی حضرت شاه عرضه بدارند باحوادث ملیون موافقت دارد . در باب تأمین دیپلوماسی منظوره دولت روس ارائه طریق مینمایند که یحتمل بشود به اولیای ملیون خاطر نشان نمود که بواسطه اعمال اصلاحی که دولتین بشاه اصرار دارند که قبول بنمایند اساس سابقه بکلی خاتمه خواهد پذیرفت

﴿ غره ۱۸۸ ﴾

تلگراف سر جارج نارکلی به سردوار دگری (واصله در ۱۶ آوریل)

از طهران ۱۶ آوریل ۱۹۰۹

اتباع خارجه در تبریز

تا حال چه ای در باب دخول اذوقه در شهر بمن نرسیده

جنرال قونسول انگلیس ، ابرت میدهد که اتباع روس در

خروج از شهر بی میبند و تصور میکنند که اتباع انگلیس هم از

خروج امتناع بنمایند ، بهر صورت ، ایون نخواهند گذارد که آنها

از شهر خارج بشوند ، او صلاح نمیداند که در این موضوع بشاه

اصرار بشود چونکه او ممکن است اسباب تسهیل خروج آنها

را از شهر فراهم بیاورد و اوقت هر نوع مسوئیت دیگری را

از عهده خود ساقط بداند . او نیز راپورت میدهد که اتباع انگلیس میتوانند با جزئی زحمتی تا یک مدت دیگری مداومت بکنند.

من با نظریات مستر رتیسلا موافقت دارم و بجز اقدامی که در تلکراف ۱۲ شهر حال خودم راپورت داده ام فعلاً من اقدام دیگری در باب سلامت خارج شدن آنها از شهر نمودنی ندانم این شرح راجع بتلکراف ۱۴ شهر جاری جناب عالی است

﴿ نمره ۱۸۹ ﴾

تلکراف سر جارج یارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۱۶ آوریل) از طهران ۱۶ آوریل ۱۹۰۹

تبریز - تلکراف ذیل از جنرال قونسول انگلیس بمن رسیده « ما هنوز منتظر نتیجه مذاکرات صلح در باسمنج هستیم . انتهائیکه از دسته مایون زمام اختیار شهر در دست آنهاست از تقاضاهای اصلی خود تجاوز نخواهند نمود و ان تقاضاهای از قرار معلوم اینند

(۱) اعاده مشروطیت

(۲) عضو عمومی کاملاً

(۳) حرکت تمام قشون دولتی خصوصاً قشون چریک
 (۴) نگاهداری کلیه اسلحه که متعلق بدولت نیست
 (۵) تعیین والی که مقبول تیریز باشد . (سه فقره اسامی
 ذیل در این مورد ذکر شده : سعدالدوله ، مخبرالسلطنه
 امامقلی میرزا)

(۶) دول خارجه باید ضمانت این شرایط را بنماید
 از طرف دیگر عامه اهالی هیچ چیز نمیخواهند مگر اینکه خانه
 پذیرفتن وضع پر زحمت حاضره را به بینند . اگر دولتین مقتضی
 بدانند برای انجام این امر باید پشاه فشار بیاورند که این شرایط
 را قبول نماید یا آن نوع عبارات جرح و تعدیل شده را که
 ممکن است ملیون بواسطه مقتضیات عسرت و انبیهق مجبور
 بقبول آن بشوند

شهر فعلاً آرام است ولی تنگی ذوقه خیلی موثر است
 قسمت ۲ يك ضمانت خارجی برای حکومت شوروی
 به عبارت جرح و تعدیل شده زودتر این معمارا حل خواهد
 نمود . بهر جهت من و هم کاررو میم تصور میکنیم که در صورت

اصرار به تسلیم شهر شرایط ذیل بنوریت لازم است : -

(۱) ایلیاتیان در تحت رحیم خان و صمدخان باید لا اقل بمسافت بیست میل دور بشوند و در هیچ صورتی مجاز بداخل شدن شهر نباشند

(۲) هر شخصی که از عفو عمومی مستثنی بشود باید موافق عادت معمول گذارده بشود ~~مگر~~ در قونسولگریها تحصن اختیار نماید

(۳) برای تسلیم اسلحه و آلات ناریه باید طرفین قراری مابین خود بدهند

(۴) باید تعلیمات داده بشود که جمیع استعداد عین الدوله در محل کنونی خود باقی بمانند لیکن فقط به قزاق ایرانی اجازه داده بشود که برای استقرار نظم با عین الدوله داخل شهر بشوند

(۵) باید به عین الدوله تعلیمات داده بشود که در استقرار نظم در شهر مراقبت نموده و با اظهارات مشترکی که راجع به تسلیم شهر از طرف ما بشود موافقت بنماید

ما صلاح تمیدانیم که هیچ تقویت تقاضا نشده در موضوع

فوق عرضه بشود ولی گردن ذرات صایح بجائی نکشد (چون احتمال آن میرود) و کمکی از خارج نرسد ملیون مجبور خواهند شد که مسئله تسلیم را با شرایط سهل نری در نظر بگیرند پس از آن محتمل است که بما مراجعه نمایند و بعقیده ما آن موقعی است از برای اینکه اپدیشنهادات خودمان را اظهار بداریم

در خصوص ضمانت دادن احتیاط زیاد لازم است

قسمت ۳ - مقتضیت فعلی باعث اتخاذ این تصمیمات شده ولی اگر ملیون موفقیت غیر منتظره در قسمت دیگر ایران حاصل نمایند و یا منازعات داخلی یا بروز خیانت ممکن است صفحه اوضاع را بکلی تغییر دهد و از نتیجه آن تغییر در تصمیم ما هم تغییر حاصل شود

این ود تکرار فونسل، زور اما در خصوص قسمت اول دو، داده هم ترین ترا اظهارات کلی ما بقدر کفایت حاوی است اگر اظهارات ما نتیجه بخشید، مواد ۳ و ۴ و ۵ نیز ضمناً حاصل خواهد شد اما در باب ماده ششم بیش از این ضمانت داده نخواهد شد که بدانند امتیازات حقوقی را که شاه میدهد از اثر ضایع های

ماست و بیش از اینهم لازم نیست . اما در خصوص قسمت ثانی که فقط در صورت بی نتیجه ماندن اظهارات ما لازم خواهد شد اگر لزوم پیدا کرد قوضسواها باید اهتمام در تحصیل شرایط مزبوره بنمایند و ما از اینجا آنها را تأیید و تقویت مینمائیم

(نمره ۱۹۰)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۱۶ آوریل)
از طهران ۱۶ آوریل ۱۹۰۹

(اتباع خارجه در تبریز)

دولت ایران به عین الدوله تعلیمات داده اند که اسباب تسهیل خروج اتباع خارجه را فراهم نموده و آنها را مأمون بدارد و ارائه طریق نموده اند که آنها باید الان از شهر خارج شوند . چنانچه من انتظار داشتم دولت مشارالیه از اجازه دخول اذوقه امتناع دارند چنانچه قبل از این راپورت داده شده اتباع انگلیس و روس میل ندارند از تبریز خارج بشوند

(نمره ۱۹۱)

تلگراف سر نیکلسن بسر ادوارد کری (واصله در ۱۷ آوریل)

از سن پترزبورغ ۱۷ آوریل ۱۹۰۹

وزیر امور خارجه از شارژدافر روس مقیم طهران شنیده است که دولت ایران از اجازه دخول آذوقه به تبریز امتناع دارند و تقاضا نموده اند که قونسولها از شهر خارج بشوند . وزیر امور خارجه بر این عقیده است که دخول مقدار کثیری آذوقه برای قونسول گریها ممکن است قونسولگریها را در معرض خطر تهاجم اهالی قحطی زده بدارد و جناب معزی الیه استعلام مینماید که آیا این اقدام اعمال شدنی هست که از شاه تحصیل اجازه بشود که مقدارهای قلیل آذوقه گاه بگاه برای صرف قونسولگریها و اتباع خارجه داخل بگردد . اگر جنابعالی این پیشنهاد را عمل شدنی تصور مینمایید جناب معزی الیه ارائه طریق مینماید که به نمایندگان انگلیس و روس تعلیقات در اینباب داده بشود

◆ نمره ۱۹۲ ◆

انگراف سر نیکلسن به سرادواردگری : واصله در ۱۷ آوریل (

از سن پترزبورغ ۱۷ آوریل ۱۹۰۹

وزیر امور خارجه روس بمن اطلاع میدهند که نظر بوقوع

حوادث در استرآباد و خطر غارت شدن شهر به کمیسر سرحدی
روس مقیم گنبد قابوس امر شده است که به عجله تمام با استعداد
همراه خودش به استرآباد برود

(شماره ۱۹۳)

تلگراف سرادوار دگری به سر نیکلسن

از وزارت خارجه ۱۷ آوریل ۱۹۰۹

رجوع به مکتوب هشتم آوریل شما

این مسئله باید معلوم باشد که ما نمیتوانیم در اینموقع خود را
الوده فرض بزرگی بدولت ایران بنمائیم . چون اظهارات در
طهران حالا بحوریت لازم است شما باید از مسیو ایسولسکی
خواهش بنمائید که بدون تأخیر زیادتری بشرح عبارتی که من
پیشنهاد میکنم موفقیت بنمایند

راهی طریق که من میخانم از فرار ذیل است

۱ از ماده ششم بدداشت موقوفه در مکتوب شما عبارت
« پروژه يك استعراض خارجی را که یا مبلغ معتناسبی باشد یا
مبلغ کمی » حذف بشود و کلمات ذیل بجای آن نصب بگردد :

« بمحض اینکه مجلس منتخبه این استقراض را تصویب نمود »
 ۲ - بعد از عبارت فوق جمله ذیل باید بجای « در صورت
 چنین تصویبی از طرف مجلس دولتین برای اختتام عمل این
 استقراض با دولت ایران تقویت و مساعدت خواهند نمود »
 نصب بشود :-

« اگر چنانچه قرضه بزرگتری من بعد برای دولت ایران لازم
 بگردد و تنها وسایل تسهیل آن قرضه حصول تأمینات معینی
 خواهد بود که در خصوص آن تأمینات مابین دولت ایران از
 طرفی و دولتین انگلیس و روس از طرف دیگری بعدها مذاکرات
 بعمل خواهد آمد »

(نمره ۱۹۴)

تلگراف سر نیکلسن ۹ سرادوار دگری (واصله در ۱۸ آوریل)

از سن پترزبورغ ۱۸ آوریل ۱۹۰۹

رجوع بتلگراف دیروز جنابعالی

جرح و تعدیلی را که جنابعالی پیشنهاد نموده اید دولت روس

قبول دارند و فردا تلگرافاً به شاردن فر روس مقیم طهران تعلیمات

لازمه خواهند داد که بدون تأخیر زیادتری پرگرام مزبور را
به اعلیحضرت شاه تقدیم بنماید

(نمره ۱۹۵)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۱۸ آوریل)
از طهران ۱۸ آوریل ۱۹۰۹

وضع اتباع خارجه در تبریز

تلگراف ذیل مورخه ۱۷ آوریل از جنرال قونسول انگلیس
مقیم تبریز بمن رسیده :-

« عقیده من بر این است که مقدار ادوکه عامه خیلی کمتر از
اندازه است که بدو آبن اطلاع داده شده بود . لیکن از
قرار معلوم يك مقدارى برای عساکر هست که میزان انرا ظاهراً
غیشود معین کرد . اوضاع خیلی متزلزل است و اعضاء
انجمن اشاره نموده اند که شدت هرج و مرجی که احتمال وقوعش
تهدید مینماید بر اروپائیانهم تحمیل خواهد نمود

امروز عصر من و همکار روسیم به انجمن دعوت شده بودیم
اعضاء انجمن اظهار داشتند که اگر فوریت يك کارى برای رهائی

از وضع حاضره نشود احتمال بلوا و انقلاب و خیمی می‌رود چون مقدار ادوقه (بجز برای عساکر) خیلی قلیل است . آنها از ما خواهش نمودند که تمنای آنها را به سفارتین تبلیغ بنمائیم که شاه را مجبور بقبول پیشنهادات ذیل بنمایند : -

۱ - صد و پنجاه خروار گندم برای فقرا که آنها تعهد مینمایند صرف جنگیان نشود از راه باسمنج که برای این امر باید مفتوح بشود ارسال بکردد

۲ - جنگ باید متارکه بشود و متعاقب آن راه مفتوح بکردد
 ۳ - آنها با شاه و سایر شهر های ایران داخل مذاکرات خواهند شد برای اینکه بتوسط نماینده های منتخبه ایشان يك قرار کلی داده شود

نجمن مزبور از سفارتین استدعا دارند که در این تقاضا بدانها تقویت نموده و بشاه خاطر نشان بنمایند که اهالی آذربایجان جنگ و جدالی با آن اعلیحضرت ندارند بلکه فقط برای حفظ قانون اساسی و مشروطیت تحت سلاح رفته اند
 مهود بود که رؤسای نظامی هم در این موقع حضور بهم رسانند

ولی حاضر نشدند

من و همکار روسیم اظهار داشتیم گرچه احتمال مقبول افتادن
پیشنهادات آنها نمی‌رود ولی وعده نمودیم که با تقاضای آنها
موافقت بنمائیم

امروز صبح انجمن ایالتی شرحی بر طبق بیانات فوق به فونسولها
نوشته و درخواست نموده بودند که برای خیر اتباع داخله
و خارجه متساویاً اقدام بنمایند . دیگر اشعار داشته بودند
که نا حال همانطور که به اهل شهر اذوقه داده شده به اتباع
خارجیه هم رسانده شده ولی از این ببعد اذوقه کمیاب
خواهد بود »

در جواب من به جنرال فونسول انگلیس تعلیمات دادم که
به مایون اطلاع بدهد که هر اسبی بتوسط آنها به اتباع خارجه
وارد بیاید مملدن است باعث خسران چاره ناپذیر برای مقاصد
انها بگردد

بنظر من اهتمام در قبولاندن پیشنهادات انجمن پشاه بکلی
بیفایده است

(نمره ۱۹۶)

تلکراف سرجارج بارکلی به سراد واردگری (واصله در ۱۸ آوریل)

از طهران ۱۸ آوریل ۱۹۰۹

همکار روسیم بن اطلاع میدهد که يك استعدادی از شاهسونها
بطرف رشت حرکت نموده اند . این قشون در تحت فرمان
شاه است

او نیز بن اظهار میدارد که ظاهرآ استرآباد دستخوش ترکمانهای
است که مطیع اوامر اعلیحضرت معظم هستند

(نمره ۱۹۷)

تلکراف سرجارج بارکلی به سراد واردگری (واصله در ۱۸ آوریل)

از طهران ۱۸ آوریل ۱۹۰۹

بدیجخانه بواسطه خبر وقایع جنیده در اسلامبول وضع و مسلك
اعلیحضرت تقویتی حاصل نموده

تمام دسته مرتجع نیز بواسطه وضع متزلزل تبریز و موفقیتهای
ترکمانها در استرآباد و امید حمله شاهسونها بر رشت که در تلکراف
امروز بنده مذکور شده جرأت و قدرت بسیار پیدا نموده

مسیو سبیلین با من متفق‌الرأی است که نظر به وخامت وضع
تبریز ما باید فوراً اظهارات کلی خود را به شاه بنمائیم
(نمره ۱۹۸)

تلگراف سرادوار دگری به سرچارچ بارکلی

از وزارتخارجه ۱۹ آوریل ۱۹۰۹

پیشنهادات روس و انگلیس در طهران

اظهارات کبیه مشترکه را دفتراً شروع بنمائید

(نمره ۱۹۹)

تلگراف سر نیکلسن به سرادوار دگری (واصله در ۱۹ آوریل)

از سن پترزبورغ ۱۹ آوریل ۱۹۰۹

تبریز - دولت روس صلاحیت این مسئله را تحت نظر

آورده اند که شاه را تهدید بنمایند که اگر مقدار معینی اذوقه

داخل شهر نشود خود آنها اقدام در دخول اذوقه خواهند

نمود و اگر لازم بشود برای اجرای این امر متوسل به قوای قهریه

خواهند شد . مسیو ایسولسکی اظهار میدارد بواسطه تجهیز يك

قشونی از جلفا این تصمیم را میتوان اعمال نمود و در اینموضوع

با همکاری خود در کاپینه مشورت خواهد نمود . جناب معزی
 الیه تصریح مینماید که نمیتوان گذارد ابداع خارجه در تبریز از
 جوع تلف بشوند

مسیو ایسولسکی بن اطلاع داد که قفقازیان از رشت استارا
 و جان قونسول روس مقیم نجبا را تهدید مینمایند . چون در
 جوار سرحد روس وقع است احتمال دارد برای محفظت قونسول
 روس قشون حرکت داده بشود

پر گرام امروز عصر به مسیو میلین مختار شد
 (قره ۲۰۰)

تلگراف سرجرج بر کلی به سراد و ارد گیری (واصله در ۱۹
 لوردیل) از طهران ۱۹ وریا ۱۹۰۹

تبریز - تلگراف ذیل مورخه ۱۸۹ شهر حال از جنرال
 قونسول انگلیس مقیم تبریز رسیده .

روزنان خیلی گساده بود و افراد باز کمیاب تر هم خواهد شد .
 منابع خطر عمده فعلاً در کثرت عدد فقرای کرانه است که ممکن
 است هر آن بمخامنهایی که تصور بکنند .

انها ميروند هجوم ببرند . عجبالتاً از طرف خود مليون خطر
کتر است

(نمره ۲۰۱)

تلگراف سر جارج بارکلی بسراودارد گری (واصله در ۱۹
اوریل) از طهران ۱۹ اوریل ۱۹۰۹

تهدیدتهاجم به قونسولگریها در تبریز

تلگراف ذیل از جنرال قونسول انگلیس مقیم تبریز بمن رسیده .
« زنها در يك اما از اده جمع شده و برای نان فریاد و فغان میکنند
مسئله مذاکرات صلح محل بحث گردیده لیکن از قرار مسوع
رؤسای نظامی مخالف این عقیده هستند . ثقه الاسلام که قبل
از این از باسمنج باشاه مشغول مذاکرات صلح بوده از نجهن تقاضا
نموده که نمایند بفرستند

هم به من وهم به همکار روسیم خبر رسیده که مليون امیدي
دارند که بواسطه حمله به قونسولگری های روس و انگلیس و
تباع آنها مداخله روس را که برتسایم شدن به شاه مرجع است
حاصل نمایند

اهالی بکلی عقاشان زایل شده و هر التجا و تشبثی به حسیات
 مشروطه خواهی آنها بیحاصل است . لهذا اگر موقع مقتضی
 بدست بیاید من به آنها خواهم گفت که جان بکنفر فونسول
 انگلیسی برای دولت اعلیٰ حضرتی انگلیس اینقدرها قدر و قیمتی
 ندارد و از مقتول نمودن یک نفر نباید امید نتیجه خیلی زیادی
 داشته باشند »

من به مستر رابلسلا اطلاع دادم که ما امیدواریم اظهارات
 خودمان را فردا یا روز چهارشنبه بنمائیم . من باو تعلیمات
 دادم که از این مسئله مایمون را آگاه بنمایم

(نمره ۲۰۲)

تلگراف سرچارچ بارکلی به سرادوار دگری « واصله در ۱۹ آوریل »

از طهران ۱۹ آوریل ۱۹۰۹

تهرز - تلگراف ذال راجع بتلگراف امروز من از جنرال

فونسول انگلیس مقیم بهریز رسیده : -

« در اینجا صحبت است که آخرین جدوجرد را برای برداشتن

محاصره مشهد بعمل بیاورند

ستار خان و باقر خان که از هیجان و طغیان عامه بر علیه قوای نظامی خوف دارند از فرار مسومع امیدوارند تحریقی در این هیجان بخانند که منجر بداخله خارجه بشود و در نتیجه این اقدام ممکن است فردا به قونسواکریه حمله برده شود «

(نمره ۲۰۳)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری «أاصله در ۱۹ آوریل «
از طهران ۱۹ آوریل ۱۹۰۹

به جنرال قونسول انگلیس، قیم تبریز اطلاع داده ام که اگر بمن و همکار روسیم تعلیمات برسد فردا ما بیست هاداد خود را بشاه تقدیم خواهیم داشت ولی بهر صورت، ا در صدیم که فردا بحضور شاه شرفیاب بشویم و در موقع تشریف ما به اعلیحضرت معظم اخطار خواهیم نمود که هر گاه صدهء به قونسواکریه های ما یا سایر اتباع خارجه وارد بیاید ما شخص ان اعلیحضرت را مسؤل خواهیم دانست . ضمناً ما در لزوم متار که جنک و دخول ادوقه به شهر به ان اعلیحضرت اصرار خواهیم کرد ما این اظهارات را بجهت شاضرات مهمهء که اتباع خارجه را

در تبریز تهدید مینمایند خواهیم کرد

(نمره ۲۰۴)

تلگراف سرادواردگری به سر نیکاسن

از وزارتخارجه ۱۹ آوریل ۱۹۰۹

رجوع بتلگراف ۱۷ شهر جاری شما

ممکن است مصلحت بر این بشود که دو اتین روس و انگلیس
به قونسولهای خودشان اصرار بنمایند که از تبریز خارج بشوند
و هر يك از اتباع خارجه دیگری را هم که مایل بخروج از شهر
باشند همراه خود ببرند

باید به شاه اخطار بشود که هر نوع خسران و ضرری که بانها
وارد بیاید باید کاملاً جبران بشود و از اینجابت باید قونسولها
و اتباع خارجه را هم مستحضر نمود

(نمره ۲۰۵)

تلگراف سرادواردگری به سر جارج بارکلی

از وزارتخارجه ۱۹ آوریل ۱۹۰۹

چنانچه در تلگراف امروز خودتان را پورت داده اید تمایضات

شما به جنرال فونسول انگلیس مقیم تبریز را تصویب میکنیم
 علی الظاهر چندان امیدی در بموقع رسیدن قشون که فایده
 برای نجات خارجه‌های مقیم تبریز داشته باشد نیست ولی البتہ
 در صورتیکه دولت روس بخواهد آنها را اعزام بدارد ما نمیتوانیم
 مخالفتی داشته باشیم

(نمره ۲۰۶)

تلگراف سر نیکلسن به سر ادوارد کری « واصله در ۲۰ آوریل »
 از سن پترزبورغ ۲۰ آوریل ۱۹۰۹
 وضع تبریز

دیروز به شارژدافر روس مقیم طهران تعالیمات داده شد که دفعتاً بشاه
 اطلاع بدهد که اگر فوراً به تبریز امر نشود که روزی صد و
 پنجاه خروار کیم وارد شهر نمایند خود دولت روس اقدامات
 برای دخول مقدار لازمه اذوقه بعمل خواهد آورد . بعلاوه
 بقونسول روس مقیم تبریز تعالیمات داده شد که از مفاد این
 اظهار که بشاه شده اهالی تبریز را مستحضر بدارد

در جواب سؤال امروز من که آیا دولت روس یک عده قبلی

قزاق نخواهند فرستاد که قونسواها و سایر اتباع خارجه را که
 میل به متار که شهر داشته باشند از شهر بیر و نیرند مسیو ایسولسکی
 اظهار داشتند که اعزام یک عده قلیلی خطر خواهد داشت و یک
 دسته معتنابی قشون لازم خواهد بود . عده لازمه را ما مورینی
 که در آن محل هستند باید معین نمایند قزاق در حرکت اجباری
 ممکن است دو روزه از چاقما به تبریز برسد ولی قشون دیگری
 سه روزه خواهد رسید . مسیو ایسولسکی اظهار نمودند ایالولی
 ان نیست که شروع بعملیات را بیست و چهار ساعت دیگر
 تعویق بیندازیم تا نتیجه اقدامات مسیو سباین در طهران و نتیجه
 شایعه قونسول روس در تبریز معلوم بگردد ؛ اگر چنانچه
 تهدید شده امروز حمله بقونسولگریها برده شود دیگر قشون
 بموقع نخواهد رسید و از طرف دیگر ممکن است که شاه بر طبق
 پیشنهادی که مسیو سباین به او نموده است عمل نماید . در این
 موضوع من جواب دادم که بموجب اطلاعی که بمن رسیده چندان
 امیدی در توافق شاه نمی رود . تأمین قونسواها ، تصویب عده
 ایست که باید منظور بگردد . مسیو ایسولسکی بعد از آنکه با

وزیر جنگ مشورت نموده و از نتیجه رأی قطعی خودشان امروز
عصر من را مطلع بدارد

(نمره ۲۰۷)

تلگراف سر نیکلسن به سر ادوارد گری « واصله در ۲۰ آوریل »
از سن پترزبورغ ۲۰ آوریل ۱۹۰۹

رجوع بتلگراف امروز من -- الان مسیو ایسولسکی
بمن اطلاع داده که رأی قطعی داده شده که يك عده قشون روس
به تبریز اعزام بکردد

تعلیماتی که به فرمانده قشون داده خواهد شد از این قرار است
که وسایل تسهیل ورود اندوخته لازمه بشهر را فراهم نمایند و
قونسولگریها و اتباع خارجه را محافظت نموده و به اشخاصیکه میل
دارند از شهر خارج شوند کمک بنمایند

(نمره ۲۰۸)

تلگراف سر نیکلسن بسر ادوارد گری « واصله در ۲۰ آوریل »
از سن پترزبورغ ۲۰ آوریل ۱۹۰۹

دولت روس بهیچوجه قصد اقدامی در تأیید هیچ يك از فریقین

مخاصمین ندارد ولی بنظر من از مسلمیات است که ورود قشون روس به تبریز باعث جریان ورود اذوقه بشهر خواهد شد که در واقع با مرتفع داشتن محاصره شهر مساوی است . امروز در ضمن این مذاکره مسیو ایسواسکی اظهار داشت که دخول اذوقه منحصرأ برای اتباع خارجه از محالات است چون فوراً جماعت قحطی زده برای چیرال ن جدوجهد خواهند نمود یا اینکه جمعیت جوع زده انتقام خرد را از خارجه ها خواهند کشید و نتیجه آن بود . بنظر من مایون از ورود قشون روس منتفع خواهند شد ولی من پیشنهاد مینمایم که مقصود عمده که باید منظور باشد تأمین قوتسواهاست حتی بوسیله اقداماتی هم باشد که مقتضیات اثرال لازم نموده و برای جنبش عمومی در تبریز نافع واقع گردیده

(شماره ۲۰۹)

تکرار فسر جارج بارکلی به سردوآرد کری « واصله در ۲۰ آوریل »

از طهران ۲۰ آوریل ۱۹۰۹

وضع اتباع خارجه در تبریز

امروز صبح من تکراراً بجنرال قوآنسول نکایس تعلیمات دادم

که اگر ممکن باشد اشاعه بدهد که نتیجه طمیانیکه بر علیه اتباع
خارجیه در نظر است مجازات و تنبیه سخت اشخاص مسؤل خواهد بود
و گمانیکه دخیل در این امر بشوند از عموم عوامی که ممکن است
اعطا بشود مستثنی خواهند گردید

(نمره ۲۱۰)

تلکراف سرجارج بارکلی به سراد وارد کری « واصله در ۲۰ آوریل »
از طهران ۲۰ آوریل ۱۹۰۹

تبریز

در موقع شرفیابی امروز صبح من و همکار روسیم اعلیحضرت
شاه وعده نمودند که تعایمات تلکرافی به عین الدوله بدهند که
تاظهر روز ۲۶ شهر حال اجازه دخول اذوقه به تبریز داده شود
در عرض مدت مزبور جنک متار که خواهد بود
دخول اذوقه البته مشروط به احترام ملیون از هر جمله بقشون
شاه پرستان است

ما به جنرال قونسولهای تبریز خودمان اطلاع دادیم که اگر
دسته ملیون بخواهند نتیجه اصلاحی از مذاکرات صالح اخذ شود

لازم است که تقاضاهای آنها از مبنای اظهارات کلی ما که امیدواریم فردا بنمائیم تجاوز ننماید و نیز به آنها تعلیمات دادیم که از شرایط متارکه جنک ملیون را مستحضر نموده و آنها را متقاعد بنمایند که شرایط مزبور را رعایت بنمایند . متارکه جنک ملیون منتهی را برای مذاکرات صلح میدهد

﴿ نمره ۲۱۱ ﴾

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوردگری (واصله در ۲۰ آوریل)
از طهران ۲۰ آوریل ۱۹۰۹

— تبریز رسید —

رجوع بتلگراف امروز من تلگراف ذیل از جنرال قونسول انگلیس مقیم تبریز رسیده : —
« امروز طلوع صبح ملیون به محل صمد خان حمله بردند . نتیجه آن مجهول است ولی احتمال کلی دارد که خالی نراهیت باشد . دیروز ستار خان تمصیر سوء قصد نسبت بقونسولگریها را بعهدہ باقر خان وارد نموده و اظهار داشت که من هیچ دخالتی در آن نداشتم »

تلکراف سرادوار دگری به سر نیکاسن

از وزارت خارجه ۲۰ آوریل ۱۹۰۹

در باب پیشنهادات برای تقویت و محافظت اتباع خارجه در
تبریز که در تلکراف ۱۹ شهر جاری شما اشمار شده هر اقدامی
را که دولت روس برای محافظت اتباع خارجه از تهاجم یا برای
تهیه اذوقه بجهت آنها اعمال بنمایند ما با کمال صمیمیت تصویب
میدانیم . اقدام سریع لازم است . این مسئله را محتاج به ذکر
نمیدانم که برد دولت انگلیس همچو مفهوم است که این نوع اقدامات
منحصراً برای حفظ جان اتباع خارجه مقیمین تبریز اعمال
میشود و هیچ اقدامی در تأیید و مساعدت هیچکدام از طرفین
مخاصمین نخواهد شد

تلکراف سرادوار دگری به سر نیکاسن

از وزارت خارجه ۲۰ آوریل ۱۹۰۹

من با پیشنهاد مذکوره در تلکراف بیستم آوریل شما موافقت

دارم که نظر به شش روز اجازه ورود ادوکه بشهر و متارصکه
جنگ اولی ان است که تجهیز قشون روس به تبریز بمویق بیفتد
تا کسب اطمینانی از نتیجه اظهارات مشترکه ما بشود . بهر
صورت در عرض این مدت مهلت اینقدر وقت خواهد بود که
اگر اظهارات ما نتیجه نبخشد قشون اعزام بگردد

﴿ نمره ۲۱۴ ﴾

تلکراف سرادواردگری به سرچارچ بارکلی

از وزارتخارجه ۲۰ آوریل ۱۹۰۹

— تبریز —

اقدامی را که در طی تلکراف بیستم آوریل خودتان راپورت
داده اید نصویب مینمایم

رجوع بتلکراف ۱۶ آوریل شما - من بادولت روس مشغول
مذاکره هستم و اکنون باید به هر دو قونسول اختیار داده شود
که لدی الاقتضا وساطت خود را تکلیف نمایند

﴿ نمره ۲۱۵ ﴾

تلکراف سرنیکالسن به سرادواردگری (واصله در ۲۱ آوریل)

از سن پترزبورغ ۲۱ آوریل ۱۹۰۹

رجوع بتلگراف دیروز از طهران در باب تبریز

نظر به اعطا نمودن شاه شش روز متار که جنک و اجازه دخول

اذوقه به تبریز + سیو ایسولسکی به من اطلاع میدهد که بقشون

روس امر شده که از سرحد تجاوز نمایند

﴿ نمره ۲۱۶ ﴾

تلگراف سرنیکلسن به سرادوار دگری (واصله در ۲۱ آوریل)

از سن پترزبورغ ۲۱ آوریل ۱۹۰۹

« تبریز »

دوات روس قشون خود را در جاتما حاضر نگاه خواهند داشت

تا به بینند که از متار که جنک چه اثری در تبریز حاصل خواهد

شد و پس از انقضای مدت متار که چه تغییری محتمل است در

وقایع روی بدهد

امروز در ضمن صحبت با مسیو ایسولسکی جناب معزی الیه

نظر به بقای نا امنی طوق داشتند و یک اشاره در باب اعزام یک

دسته کوچکی قزاق به تبریز برای بدرقه نمودن اشخاصیکه ممکن

است مایل به خروج از شهر باشند نمودند

﴿ نمره ۲۱۷ ﴾

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۱ آوریل)

از طهران ۲۱ آوریل ۱۹۰۹

قشون روس برای محافظت اتباع خارجه در تبریز

رجوع بتلگرافات جناب عالی به بنده و به سر نیگلسن که هر دو

مورخه ۲۰ شهر حال بودند

اگر از اظهارات کلی ما و اقدامات دو جنرال فونسول نتیجه

که دلالت به صلح بنماید حاصل نشود باز اتباع خارجه در خطر

خواهند بود علیهذا باعتقاد من قشون روس باید در جلقا حاضر

باشند که در هر آن بتوانند حرکت بنمایند

قشون چریک شاه هم ممکن است از حکم و اختیار عین الدوله

خارج نشود و انوقت يك استمدادی برای همراه بودن با ادوقه

که از جلقا میاید لازم خواهد بود

﴿ نمره ۲۱۸ ﴾

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۱ آوریل)

از طهران ۲۹ آوریل ۱۹۰۹

رجوع بتلکراف دیروز جناب عالی در باب وساطت بین شاه
و ملیون در تبریز

تلکراف قبل را به جنرال قونسول انگلیس مقیم تبریز مخبره نموده ام .
« رجوع بتلکراف ۱۵ آوریل شما وزیر امور خارجه دولت
فخیمه بمن دستور داده اند که بشما اجازه بدهم چنانچه مقتضیات
وقت موجود بشود به اتفاق همکار روسی خودتان برای مساعدت
در مذاکرات صلح بین طرفین مخاصمتین حسن طلب بنمائید
اگر ملیون ضمانت بخواهند همینقدر برای شما کافی خواهد
بود که به آنها اطلاع بدهید که دولتین انگلیس و روس بشاه
اصرار دارند که طریقه اصلاحاتی را که کاملاً حکومت مستبده سابقه
را خاتمه خواهد داد اختیار بنماید »

(نمره ۲۱۹)

تلکراف سراد وارد کری به سر نیکلسن

از وزارت خارجه ۲۹ آوریل ۱۹۰۹

تبریز

در جواب تلگراف بیستم شهر جاری شما اگر شاه صلاح اندیشی ما را رد بنماید برای هر انتفاع اتفاقی که بواسطه مداخلت دولت روس در تبریز برای نجات اتباع خارجه ممکن است متوجه مرام ملیون بکر دد از اعلیحضرت بکلی مورد ملامت خواهد بود و من تصور میکنم یک هم چه نتیجه برای اخطار به اعلیحضرت معظم قایده بسیاری داشته باشد. از طرف دیگر اگر از اعلیحضرت صلاح اندیشی ما را قبول بنماید در خصوص ترتیب شرایط برای شهر چند ان اشکالی باقی نخواهد ماند

« نمره ۲۲۰ »

تلگراف سرجارج بارکلی بسرا دوارد کری « واصله در ۲۹

اوریل « از طهران آن ۲۹ اوریل ۱۹۰۹

﴿ اظهارات کلی بشاه ﴾

چون موقع بار یافتن امروز بحضور شاه بواسطه کسالت مزاج

از اعلیحضرت بعهده امویق افتاد ما برای شرفیابی فردا

اصرار داریم

تلکراف سرجارج بارکلی بسرادوارد کری « واحصاه در ۲۱
اوریل » از طهران ۲۱ اوریل ۱۹۰۹

﴿ تبریز ﴾

تلکراف ذیل مورخه ۲۰ اوریل از جنرال قونسول انگلیس
مقیم تبریز رسیده . -

ما فوراً قرار داد مذکوره در تلکراف د پروژ شماره ۱ به انجمن
تبلیغ نموده و تقاضا نمودیم که از مفادانی ستار خان را مطلع بدارند
و معزی الیه بمحض استماع این خبر فرمان به متار که شایک داد .
انها از ما تمنا نمودند که تشکرات فائمه صمیمی انها را بسفارتین
تبلیغ بنمائیم

من و همکار روسیم شرحی به عین الدوله نوشته و با زحمت
سیار انجمن را هم متقاعد نمودیم که همین اقدام را بنمایند . ما
به نواب معظم اه اطلاع دادیم که انجمن متار که جنک را قبول
نموده و وعده رعایت انرا داده اند ، یک نفر نماینده جنرال
قونسول کری روس و ویس قونسول انگلیس که حامل مراسله

ما به اردو بودند در انجا خواهند ماند که قرار جزئیات مسئله را داده و در امور و نظارت داشته باشند . مانیز از عین الدوله خواهش نمودیم که فوراً اقدام در ارسال اذوقه بنمائید . ایامیتوانید اصرار بنمائید که از طهران بین الدوله تاکید بشود که قدری اذوقه از ذخایر خودش برای ما بفرستد چون اگر این اقدام نشود بیم آن را دارم که دوسه روز طول بکشد تا اذوقه تحصیل بشود . ما امیر و وزیر دستار خان را ملاقات نموده و بتوسط او انچه را که بتوانیم انجام دهیم

د تیره ۲۲۲ هـ

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در

۲۲ آوریل) از طهران ۲۲ آوریل ۱۹۰۹

(اظهارات کلی بشاه)

امروز صبح اعلیحضرت شاه با نهایت دقت اظهارات آلی را که من و

همکار روسیم برای ان اعلیحضرت شرح دادیم اصفا فرمودند

اعلیحضرت شاه بظاهر متاثر مینمودند و اگر چه هیچ داخل

در مذاکره نشدند ولی اظهار رضایت از دریافت اظهارات ما

فرمودند و وعده دادند بهر زودی که ممکن بشود يك جوابي
ب توسط وزير امور خارجه بيا بدهند

در جواب اصرار ما براي تعيين موعدي ان اعليحضرت فقط
توانستند بيا اطمينان بدهند که بدون تأخير جواب خواهند داد
ما يادداشتي در موضوع اظهارات مزبور به ان اعليحضرت
تقديم داشتيم

(نمره ۲۲۳)

تلگراف سر نيکلسن به سرادوار دگري (واصله در ۲۲ اوزيل)
از سن پترز بورغ ۲۲ اوزيل ۱۹۰۹

قونسول روس مقیم تبریز به وزير امور خارجه تلگراف کرده
است که هيچ دستور العملي در باب متارکه جنگ به عين الدوله
نرسيده ولي اوراضي شده است که راه باسمنج را براي ورود
اذوقه مفتوح بدارد . مسيو ايسولسکی از علناً ايضا ننمودن
شاه بوعده خود و اين عمل ان اعليحضرت که براي تفکر در
اظهارات سرجارج بارکلی و هـيو سبيلين مدت خواسته اند متغير
است . جناب معظم له متوحش است که اوضاع در تبريز

مجدداً اهمیت حاصل نماید و عقیده اشجناب بر این است که برای اطمینان داشتن از صحت ورود اذوقه و محافظت اتباع خارجه در صورت غفلتاً خطر ناک شدن وضع بهتر از آن است که فشون روس از جلقا حرکت نموده و از سرحد بگذرند

(نمره ۲۲۴)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۲ آوریل)

از طهران ۲۲ آوریل ۱۹۰۹

﴿ تبریز ﴾

چون تا دیروز بهد از ظهر هنوز تعامیلات به عین الدوله نرسیده بوده ما تقاضا نموده ایم که می و شش ساعت دیدار بمدت متارکه جنک افزوده بشود

(نمره ۲۲۵)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۲ آوریل)

از طهران ۲۲ آوریل ۱۹۰۹

« تبریز »

من به جنرال تونسول انگلیس اجازه داده ام که اگر غایبدهائی

که بنا بود دیروز انتخاب بشوند از او تقاضا بنمایند بمعیت همکار
روسی خودش باتفاق آنها برود

فونسواها تصور میکنند که ستار خان که دیروز با آنها ملاقات
نموده اظهارات مناسب و معقول را خواهد پذیرفت
(نمره ۲۴۶)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۴ آوریل)
از طهران ۲۳ آوریل ۱۹۰۹
دخول اذوقه به تبریز

رجوع بتلگراف ۱۹ آوریل سر نیکلسن و تلگراف ۲۱ آوریل بنده
هر دو جنرال فونسوها مقیمین تبریز بعین الدوله اظهار داشته
اند که نظر به احتمال خارج شدن عثمان اختیار قشون چریک رحیم
خان از دست و باین واسطه یحتمل مانع از حمل اذوقه از طریق
جلفا شدن یک عده کافی قشون به اتفاق اذوقه که از جلفا حمل
میشود حرکت خواهند کرد که در مقابل هر مخالفتی که ممکن
است اعمال بشود صحت عبور اذوقه را اطمینان بدارند مگر اینکه
سایر طرقی که به تبریز بیاید مفتوح شود

من تقاضا نمودم که در این موضوع او امر مستقیمه به رحیم
خان بشود و اقدام جنرال قونسول انگلیس را هم تصویب
کرده ام

« نمره ۲۲۷ »

تلگراف سر جارج بارکلی بسرا د وارد کری « واصله در ۲۲
اوریل » از طهران ۲۲ اوریل ۱۹۰۹

« نبریز »

رجوع بتلگراف امروز خودم

در ضمن شرفیانی امروز صبح من و همکار روسیم تقاضا
نمودیم که مدت متار که جنک متد بشود و از تأخیر بسیاری که
ان اعلیحضرت در صدور احکام به سرکردگان خود برای ورود
اذوقه بشهر مرئی داشته اند شکایت کردیم

اعلیحضرت شاه بما اطمینان دادند که تا حال تعلیمات قطعی
در این باب داده شده

اما در خصوص امتداد مدت متار که جنک با وجود اصرار ما
اعلیحضرت معظم امتناع نموده و از ما تقاضا نمودند که با محاظ

اظہارات کلی کہ ما در شرف عنوان نمودن ان هستیم اینست
 را بھدہ تمویق بگذاریم

ھمینکہ نتیجہ مذاکرات صلح در تبریز و اثر اظہارات کلی ما
 معلوم شد اھکرا لازم بشود ما باز با ان اعلیحضرت اصرار
 خواھیم نمود

« نمرہ ۲۲۸ »

تلکراف سرجارج بار کلی بسرا دواردگری « واصلہ در ۲۲
 اوریل » از طہران ۲۲ اوریل ۱۹۰۹

« تبریز »

تلکراف ذیل از جنرال قونسول انگلیس بمن رسیدہ . —
 « ما الان از حاکم مایون استماع نمودیم کہ قشون چریک صدد
 خان محل مہم مایون در خطیب را تصرف نمودہ اند این خیلی
 اھمیت دارد چون بمقیدہ من چند ان قدرت مقاومتی برای محصورین
 باقی نماند »

« نمرہ ۲۲۹ »

تلکراف سرجارج بار کلی بسرا دواردگری « واصلہ در ۲۲

اوریل « از طهران ۲۲ اوریل ۱۹۰۹

« تبریز »

جنرال قونسول انگلیس بمن اطلاع میدهد که هنوز هیچ مقدار از اذوقه موعود بشهر فرستاده نشده . مشارالیه نیز اشمار داشته که بعقیده هر دو قونسول باید مراقبت بنمایند که اذوقه تحصیل بشود و حالا که آنها مایون را تعقیب نموده اند که محض این دو شرط دست از جنک بکشند باید مواظبت بنمایند که شرط متار که جنک اکیداً منظور و معمول بگردد . او و همکار روسیش توافق رأی دارند که قوافل از جلغها که بهر صورت زودتر از یک هفته دیگر وارد نخواهند شد باید در تحت حراست قزاق بعزم تبریز حرکت نمایند که قزاق ها راه را هم مفتوح نگاهدارند

(نمره ۲۳۰)

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۲ اوریل)

از طهران ۲۲ اوریل ۱۹۰۹

تبریز

تلگراف ذیل را من بجنرال قونسول انگلیس مخابره نمودم :

« من و همکار روسیم رای عمل صمد خان پرتاست سختی

نموده ایم : —

چون در شرفیابی امروز صبح مقصود ما عرضه اظهارات بطور کلی بود ما به آن شدتی که باید برای امتداد مدت متار که جنک اصرار نمودیم ولی اگر لازم بشود تا منتهی درجه قدرت خودمان در اینباب فشار خواهیم آورد

اگر شما تصور بکنید که مدت شش روز اینقدر کافی نخواهد بود که بتوان مقدار لازمه اذوقه را تهیه نمود شما نباید بگذارید که ازوم مدت طولانی تری در مورد محدودۀ متار ~~کنه~~ جنک اخلال نماید

چه قدر اذوقه را برای صرف ۶ روز مناسب میدانید که تقاضا بشود ؟

مشکل ما بتوانیم همچو انتظاری از عین الدوله داشته باشیم که از ذخایر خود بکاهد اقوت، امیدی که ما میتوانیم داشته باشیم این است که هر نوع تقویتی ما برای تحصیل اذوقه بخواهید ما در حق شما اعمال نداریم «

(نمره ۲۳۱)

تلگراف سر نیکلسن به سرادوار دگری (واصله در ۲۳ آوریل)

از سن پترزبورغ ۲۳ آوریل ۱۹۰۹

اوضاع تبریز - رجوع بتلگراف دیروز بنده

وزیر امور خارجه دولت روس بمن اطلاع داده که به دسته

قشون روس امر شده که از جلفا به تبریز بروند . بموجب

تلگرافی که از قونسول روس رسیده وضع تبریز پیش از هر وقت

تهدید میکند و به این جهت دولت روس تصور میکند که دیگر

نباید هیچ تردیدی از طرف درات اعمال بشود

(نمره ۲۳۲)

تلگراف سر نیکلسن به سرادوار دگری (واصله در ۲۳ آوریل)

از سن پترزبورغ ۲۳ آوریل ۱۹۰۹

قشونیکه به تبریز عزام خواهد شد از اینقرار متراب گردیده

چهار اسکادران قزاق سه باطالیون سرباز دو باطاری توپخانه و یک

دسته سرباز مهندس که همه به قدم صالح حرکت خواهند نمود

چون باید برای حفظ راه دستجات کماشته شود لهذا تجهیز

قشون قلیل تری متضمن خطر خواهد بود . به فرمانده
 قشون تعلیمات داده شده که نه یوظایف حکومتی دخل و تصرف
 بنماید و نه در مجادله بین طرفین مختصمتین مداخله بکند
 همینکه امورات خاتمه پذیرفت این قشون اعاده داده خواهد
 شد . برای قشون غیر مقدور است که به اندازه کفایت تمام
 بریز اذوقه همراه ببرند ولی تنها جاده را مفتوح نگاه خواهند
 داشت که اذوقه وارد بشود . دولت روس توضیحات در باب
 لزوم تجهیز قشون و غیره را بطریق متحدالمآل بدول اعلام
 خواهد داشت

(نمره ۲۳۳)

تلگراف سرجارج بارکلی به سراد و اوردگری (واصله در ۲۳ آوریل)
 از طهران ۲۳ آوریل ۱۹۰۹

— تبریز —

در تعقیب تلگراف بلافاصله ما قبل خودم . با وجودیکه
 شاه اظهار داشتند که احکام به فرمانده کل و سایر سرکردگان
 صادر شده است هیچ اقدام برای تسهیل دخول اذوقه نشده

و شرط متار که جنک هم رعایت نکرد دیده
خواه این مربوط به ترم و عدم اطاعت سرکردگان باشد خواه
به بدقولی در باغ شاه من تأکید مینمایم که به کار گذاران و مأمورین
در چلغا تعلیمات داده بشود که يك استمداد کاملی همراه اذوقه
بفرستند . همکار روسی من هم در باب اعزام استمداد با اتفاق
اذوقه تأکید نموده است

الحال نمیتوان اذوقه را قبل از انقضای مدت شش روز معهوده
به تبریز رسانید ولی برای تجدید ان اصرار خواهیم نمود و بعد از
آنکه سرکردگان شاه پرست از شرط متار که جنک تخطی نموده
اند يك مقدار اذوقه در شش روز باید با رضایت یابی رضایت شاه
داخل بشود

(نمره ۲۳۴)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۲۳ آوریل)
از طهران ۲۳ آوریل ۱۹۰۹

از قرار معلوم امیر بهادر جنک وزیر جنک به رئیس کمراکات
اظهار داشته است که اگر دو بیست هزار تومان فوراً به قشون

پرداخته نشود دولت ایران دیگر نمیتواند از رفتار قشون در
پایتخت جاوگیری بنماید

(نمره ۲۳۵)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۲۳ آوریل)
از طهران ۲۳ آوریل ۱۹۰۹

تبریز - بخویکه در تلگراف ۲۲ آوریل خودم را پورت
داده ام و بروز محله خطیب واقعاً تصرف نشده . الحال قشون
شاه پرستان از حوالی ان محل خارج شده اند

(نمره ۲۳۶)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۲۳ آوریل)
از طهران ۲۳ آوریل ۱۹۰۹

تبریز - از راپورت های جنرال فونسول انگلیس همچو مستفاد
پیشود که قشون شاه پرستان بهیچوجه قصد ندارند که بگذارند
آذوقه داخل تبریز بشود و مینای متاراکه جنک گویا موهوم است

(نمره ۲۳۷)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۲۳ آوریل)

از طهران ۲۳ آوریل ۱۹۰۹

تبریز - چون عین الدوله اسباب تسهیل ورود ادوکه به شهر
را برای دو قونسولها فراهم نموده لهذا آنها هم نماینده های خود
را از باسمنج احضار نموده اند . ما به آنها تعلیمات دادیم
که علت این اقدام را بنواب معظم له اطلاع بدهند
(نمره ۲۳۸)

تلگراف سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۲۳ آوریل)
از طهران ۲۳ آوریل ۱۹۰۹

بنا به تعیین وقت امروز بعد از ظهر من و همکار روسیم در
سفارت روس با وزیر امور خارجه که رافع پیغامی از طرف شاه
بود ملاقات نمودیم

ما باو اطلاع دادیم که ما مایلیم در باب اشخاصیکه بعقیده ما
محل وثوق و اعتماد هستند و برای عضویت در کابینه و مجالس مشاوره
لایقند به او ارائه طریق بنمائیم

اعلیحضرت شاه تقاضای یک مبلغ قرضی نموده بود که بیش
از صد هزار لیره باشد . ما جواب دادیم که ما بجوئی از

احتیاجی که بیک استقراض واقعی هست اگاهیم . بلك همچو
استقراضی را ما در حقیقت در اظهارات خودمان که قبلاً از این
عرضه شده پیش بینی نموده ایم ولی وقتیکه مجلس شورای ملی
منعقد گردید و بلك وزارت مالیه اصلاح شده مرتباً بكار افتاد
ما منتها درجه جد و جهد خودمان را در سرعت اقدام بمساعدت
پولی که در اظهار نامه ما مسطور است اعمال خواهیم نمود

(نمره ۲۳۹)

تلکراف سرجارج بارنلی به سرادوار دگری { واصله در ۲۳ آوریل }
از طهران ۲۳ آوریل ۱۹۰۹

« تبریز »

تلکراف ذیل از جنرال قونسول انگلیس مقیم تبریز بمن رسیده
« جنرال قونسول روس اظهار میدارد که رأی قطعی به اعزام
قشون روس به تبریز علاقه گرفته

چون خبر تجهیز قشون روس باید لزوماً قبلاً از ورودشان
به اینجا معلوم بگردد ما تصور میکنیم مقرون بجرم خواهد بود
که برای جلوگیری از مخاصرات ممکنه متمایب ان خودما از

اینجا بابت ملیون را مستحضر بداریم . بعلاوه ما استدعا
 می‌نمائیم بما اجازه داده بشود ~~حکومت~~ اطمینان های ذیل را به
 آنها بدهیم :

قشون زبور برای این به تبریز می‌آیند که اتباع خارجه و ایرانیان
 را از قشون شاه محفوظ داشته و راه را مفتوح بدارند

قشون شاه را نگذارند داخل شهر بشوند و به هیچکس از
 هر قومی که باشد برای داخل بودن در وقیع جدید صدمه
 و تعرض وارد نمایند و اقامت قشون فقط تا وقتی خواهد بود
 که بین شاه و ملتش صلح جاری بگردد

برای اینکه مردم مقدماً بفهمند که وضعیت و روش ما از چه
 قرار خواهد بود ما به آنها اطلاع داده ایم که ما عین الدوله را
 تهدید نموده ایم که بقوه قهریه راه را مفتوح خواهیم کرد

من اقسام مستر را پساراً اصویب نموده و با همکار روسی
 خودم متفقاً اختیاراتی را که قونسواها درخواست نموده بودند
 به آنها داده ایم

تلکراف سرادوار دگری به سرنیکاسن

از وزارتخارجه ۲۳ اوریل ۱۹۰۹

دجوع بتلکراف امروز شما

حالا که از قرار معلوم ما نمیتوانیم مطمئن باشیم که قشون شاه پرستان در خارج تبریز رعایت هیچ شرطی را بنمایند خواه این مربوط به سوء اعمال آنها باشد خواه مربوط به صادر نمودن شاه احکام بطی کافی و حالا که شاه در دادن جواب رضایت بخشی به اظهارات ما تأخیر نموده تنها روشی را که بتوان اختیار نمود و متضمن تأمین باشد همان روشی است که مسیو ایسواسکی توصیه نموده و در تلکراف سابق الذکر شما مسطور بود

اگر بواسطه تخطی نمودن قشون شاه از شرایطی که بتوسط نماینده های ما بمایون تبریز وعده شده اهالی تبریز قرین یأس و حردان بشوند دست ایستاد خرید را به بیاع و فونسولگری های ما دراز خواهند نمود . لازم است که دولت روس در مقابل این خطر توجه و حراست بنمایند . بهر صورت

ظاهرأ مصلحت در این است که يك اشعار نامه مستند مستحکمی صادر بشود مبنی بر اینکه هر مداخله که از طرف هر يك از دولتین در هر نقطه ایران اعمال بشود بکلی عمل موقتی است و از مقصودی که از قبیل نقطه نظر کنونی در تبریز باشد که باعث لزوم اقدامات ما در بوشهر شده و بهیچنین باعث اعمال احتیاطی دولت روس در سایر نقاط گردیده تجاوز نخواهد نمود . گمکن میکنم از طرف مسیو ایسولسکی مخالفتی در صدور يك همچو بیان نامه نباشد

﴿ نمره ۲۴۱ ﴾

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۴ آوریل)

از طهران ۲۴ آوریل ۱۹۰۹

تبریز - تلگراف ذیل دیشب از جنرال فونسول انگلیس

رسیده : -

« صاحب منصبان شاه پرست در اجازه دخول اذوقه بشهر

سخت مخالفت داشته و در صدد مخابره تلگراف متمرذانه در این

موضوع بشاه بر آمدند . لیکن بواسطه دایر نبودن خط

انکراف اینسئله انجام پذیر نشد . ظاهراً عین الدوله بالشخصه برای دادن این اجازه حاضر بود و بعد هم بواسطه تهدید ما در باب قهراً مفتوح نمودن راه جلقا خیلی مشوش شده بود .

علی الظاهر این تهدید اثری هم بصاحبمنصبان نموده مراتب فوق را من ازیك راپورتي كه نمایندہ های ما از باسمنج داده اند کسب نمودم .

﴿ نمره ۲۴۲ ﴾

انکراف سر جارج بارد کلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۴ آوریل) از طهران ۲۴ آوریل ۱۹۰۹

تبریز -- امروز من خلاصه راپورتهای واصله از جنرال قونسول انگلیس در باب روش مخالفانه سرگرد کان شاه پرست در مسئله افوقه برای تبریز را بجهت وزیر امور خارجه قرائت نمودم ان جناب جواب دادند که بی شبهه امیر جنک احکام به صاحب منصبان جزء فرستاده و باین واسطه این مشکلات پیش آمده دیگر جناب معظم له بمن گفتند که از تشکیک در فرستاده شدن تعلیمات موعود به سرگرد کان شاه بسیار مکدر شده

و اظہار نمود کہ ان اعلیٰ حضرت تعلیمات داده اند

﴿ نمبر ۲۴۳ ﴾

تلکراف سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۲۵ آوریل)

از طهران ۲۵ آوریل ۱۹۰۹

تبریز - تلکراف ذیل از جنرال قونسول انگلیس رسیده :

« بعضی از اعضاء انجمن ایالتی دیشب بتلکرافخانه رفتند به امید

اینکه طرح قراردادی با شاه بنمایند و امروز صبح هم مجدداً

بتلکرافخانه رفته اند

﴿ نمبر ۲۴۴ ﴾

تلکراف سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۲۵ آوریل)

از طهران ۲۵ آوریل ۱۹۰۹

نظر به تأخیر در اعزام قشون به تبریز من و همکار روسیم

برای شش روز امتداد مدت مذاکره جنک اصرار داریم

﴿ نمبر ۲۴۵ ﴾

تلکراف سر جارج بارکلی به سرادوار دگری (واصله در ۲۵ آوریل)

از طهران ۲۵ آوریل ۱۹۰۹

اذوقه برای تبریز - تلگراف ذیل را من و جنرال قونسول
 انگلیس بخابره نموده ام : -
 « الان وزیر امور خارجه بن نوشتہ است کہ بنا باستدعای
 انجمن تبریز اعالی حضرت شاه بہ تمام سرکردگان خودش تعلیمات
 تلگرافی دادہ است کہ وسایل تسہیل بہ ازادی داخل شدن اذوقہ
 بشہر را بدون تحدید مقدار یا مدت فراہم نمایند . ضمناً بتارکہ
 کامل جنگ ہم امر شدہ »

﴿ نمبرہ ۲۴۶ ﴾

مکتوب سر نیکاسن بہ سر ادوارد کری (واصلہ در ۲۶ اوردیل)
 از سن پترزبورغ ۲۶ اوردیل ۱۹۰۹
 آقا - با کمال افتخار ترجمہ اشعار نامہ را کہ امروز صبح در
 روزنامہ رسمی راجع بہ اوضاع تبریز و تعلیماتی کہ بہ جانشین
 نفقاز برای حاضر بودن در اعزام یک عہدہ قشون روس بہ ان
 شہر طبع شدہ انفاً ارسال میدارم
 « امضا » نیکاسن

قسمتی از جریده « افیشال مسنجر » ۲۱ آوریل ۱۹۰۹
 بموجب اطلاعی که از جنرال قونسول روس مقیم تبریز با اداره
 تلگرافی رسیده اهالی آن شهر که بواسطه جوع قرین یأس
 و حرمان گردیده اند در تحت سرکردگی مجاهدین تصمیم عزم
 نموده اند که برای تحصیل نان محله آرامنه را که قونسولگری
 روس و انگلیس هم در آنجا واقعند غارت نمایند
 و همین این تهیج ظاهراً چنین تصور میکنند که باین وسیله
 بلکه تا حد وافی بواسطه مقتول نمودن یکی از قونسولها مداخله
 روس اعمال خواهد شد و باعث تأخیر تسلیم تبریز بقشون شاه
 شده و براسیے انقلابیون ممکن خواهد بود که خود را
 پنهان بدارند

نظر به این ترتیب اوضاع دولت روس به نماینده طهران
 خودشان تعلیمات دادند که از شاه تقاضای قطعی بنمایند که امر
 بنمایند فوراً مقدار کافی اذوقه برای احتیاجات قونسولگریها
 و ادارات و اتباع خارجه و بهرچنین برای اهالی بی طرف شهر
 داخل تبریز بشود . • بعلاوه به شازردافر روس دستور العمل

داده شد که بدولت ایران اطلاع بدهد که اگر در انجام این تقاضا قصور برود دولت روس مجبور خواهد شد که برای افتتاح راه دخول آذوقه به تبریز و حراست اماکن و اتباع روس و خارجه بقوه قهریه اقدامات سریع قطعی بنماید

بیست و چهار ساعت قبل اخبار جدید تهدید امیر در باب مجاری امور در آن شهر از جنرال قونسول روس مقیم تبریز رسیده منجمله خبر تصمیم عزم اهالی فحطی زده و فدائیان که در آتیه نزدیکی به قونسولگریهای روس و انگلیس حمله بکنند . همین قسم اطلاعات هم بدولت انگلیس رسیده دولت مشارالیه از طرف خود صلاحیت اعزام قشون را به تبریز برای تقویت به اتباع خارجه که بخواهند از شهر بیرون بروند بدولت عالیحضرت امپراطوری اعلام داشت

نظر بمراتب فوق و حسب الامر عالیحضرت امپراطور بجانشین قفقاز تعالیمات داده شد که فوراً یک عده کافی قشون به تبریز اعزام دارد صکه اماکن و اتباع روس و خارجه را حفظ نموده و ترتیب حمل آذوقه برای آنها داده و رابطات بین تبریز و چاقما

راهم مأمون و برقرار بدارند

بلحاظ اطلاع واصله که بواسطه حکم شاه برای شش روز
متار که جنک و دخول اذوقه در شهر محصور فعلاً آرامی و سکون
در تبریز احاطه دارد به جانشین قفقاز امر شد که گذشتن قشون
از سرحد بمزم تبریز را معوق دارد تا تعلیمات ثانوی داده
بشود ولی بهر صورت اقدامات در تدارک انرا موقوف نسازد که در
صورت وقوع اختلال دیگری حاضر باشند

(نمره ۲۴۷)

مکتوب سر نیکان به سرادوار دگری (واصله در ۲۶ اردیل)

از سن پترزبورغ ۲۳ اوردیل ۱۹۰۹

اقا - دپروز مسیو ایسولسکی بمن اظهار داشت که اخباراتی
که از تبریز رسیده رضایت بخش نیست . عین الدوله گفته
است که حکمی در باب متار که جنک به او نرسیده لیکن بعد
از قدری مذاکرات راضی شده که اجازه افتتاح یک راه برای
حمل اذوقه را بدهد . عقیده نواب معظم له بر این بوده که
چون خط تلگراف از باسنج به طهر از دیر نبرده محتمل است

به این واسطه تعلیمات در باب متار که جنگ از طهران به او نرسیده باشد . عقیده مسیو ایسولسکی این است که به این حرف عین الدوله نمیتوان چندان اعتماد و وثوقی قرار داد و شاید برای تأمین عبور اذوقه مشکلاتی روی بدهد . بعلاوه شاه نمایندگان دولتین اطلاع داده است که در باب پیشنهادهایی که در خصوص تأسیس مشروطه و غیره به او تقدیم شده باید عمیق نظر نماید وضع تبریز محتمل است هر آن مجدداً خطر ناک بشود و او در صدد است با وزیر مالیه و وزیر جنگ و سپه سالار مشورت نماید که آیا با این مقتضیات مقرون بجزم و احتیاط نیست که بقشون روس امر بشود به تبریز بروند . این اقدام از ادانه عبور نمودن اذوقه را تأمین خواهد نمود و نیز ممکن است یک اثری هم به شاه نماید که در تسریع جواب مساعدی به اظهارات نمایندگان دولتین بکوشد

دیشب آخر شب مرسله از مسیو ایسولسکی بمن رسید مبنی بر اینکه خط تلگراف بین باسنج و طهران خراب نبوده و جنرال فونسول روس تلگراف نموده که اوضاع بیش از هر وقت

تهدید میکند

نظر بمقتضیات فوق دولت روس تصور میکند که دیگر نمیتوان
تردید داشت و احکام صادر شده که قشون از جلفا حرکت
داده شود (امضا) نیکلسن

﴿ نمره ۲۴۸ ﴾

تلگراف مسیو ایسولسکی به گنت پنکندورف (که در ۲۶
اوریل بتوسط گنت پنکندورف تبلیغ شده)
از سن پترزبورغ ۲۳ اوریل ۱۹۰۹
بموجب راپورتهای جدیدی که از جنرال قونسول روس مقیم
تبریز رسیده فحطی که در ان شهر بروز نموده قونسولگریها و اتباع
خارجی و روس را دچار مخاطرات مهمه مینماید
علیهذا به شارژ دافر روس مقیم طهران تعلیمات داده شد که
به شاه اظهار بدادد -- که اگر اقدام نوری در تهیه اذوقه لازمه
برای قونسولگریها و اتباع خارجی و اهالی خارج از جنگ شهر
بعل نیاید یک دسته قشون از جلفا تجهیز خواهد شد که قونسول
گریها و اتباع خارجی مقیم تبریز را محفوظ داشته و ورود مقدار

کافی ادوقه بشهر را تأمین نماید

با وجود وعده شاه برای صدور احکام لازمه به شاهزاده عین الدوله فرمانده مزبور اجازه حمل ادوقه به شهر را نداده و وضع قونسولگریها و اتباع خارجه کما کان به تزلزل باقی است لهذا دولت اعلیحضرت امپراطوری مجبور شد که مترسل به اقداماتی که به شاه خاطر نشان شده بود بپردازد و اکنون قشون روس از جلفا بعزم تبریز حرکت خواهند نمود

مقاصد تجهیز این قشون محدود بر ارباب فوق الذکر است . قشون اعلیحضرت امپراطوری برای تأمین کامل و حراست جان و مال اتباع و قونسولگریهای روس و سایر دول خارجه فقط نامدتی که لازم باشد در خاک ایران اقامت خواهند نمود لطف نموده شرح فوق را با اطلاع دوات انکاپس برسانید

﴿ نمره ۲۴۹ ﴾

تلگراف سر جارج بارکلی به سر ادوارد کری (واصله در ۲۶ آوریل)

از طهران ۲۶ آوریل ۱۹۰۹

تبریز - رجوع بتلگراف بلا فصل ما قبل خودم تلگراف ذیل

مورخه دیروز از جنرال قونسول انکایس رسیده : -

« انجمن ایالتی نماینده با سواد تلکرافات شاه که برای تبلیغ به عین الدوله و بهریک از سرکردگان شخصاً مخایره شده بود نزد ما فرستادند . تلکرافات مزبور مبنی بر اوامر برای افتتاح تمام طرق و حتی القوه بکار بردن مساعی خود را در تسهیل دخول اذوقه و در مکان کنونی خود ماندن و بکلی جنگ را متارکه داشتن تا اوامر ثانوی برسد بود . انجمن مزبور از ما خواهش نموده اند که تا وقتیکه معلوم بشود احکام شاه اطاعت شده یا خیر قشون روس پیشتر نیایند

ما تصور میکنیم اولی آنست که قشون روس معطل نشوند تا بمسافت دست رس به تبریز برسند ولی بما اختیار داده بشود که اظهار بداریم که فقط بنابه مقتضیات و لزوم استثنائی آنها وارد شهر خواهند شد

به این طریق احتمال کلی دارد که تأمین اتباع خارجه در تحت اطمینان بیاید و اصلاح بین شاه و ملت خودش بر طبق اظهارات شما امکان پذیر شود »

هر دو قونسول‌ها احتمال دارد در تصویب خودشان در تجهیز قشون روس برای مصالح تأمین خارجی‌ها محق باشند بعلاوه اعزام قشون روس بی‌شبهه شاه را متمایل خواهد نمود که به صلاح اندیشی ما بطریق مساعدتری گوش بدهد چنانچه دولتین موافقت نمایند ما بجنرال قونسولهای خود همان اجازه خواهیم داد که به نحویکه ارائه طریق شود و اند اظهار بدارند و ضمناً ما را سه مشترکی در همین موضوع بدولت ایران خواهیم نوشت

من تصور میکنم چنین مصلحت باشد که برای مشهود داشتن یگانگی کامل دولتین در اعلان این مسئله من باهم کار روس خودم شرکت بنمایم

(نمره ۲۵۰)

تلگراف سرجارج بارکلی بسراد وارد کری « واصله در ۲۶

اوریل » از طهران ۲۶ اوریل ۱۹۰۹

تهریز - تلگراف ذیل مورخه ۳۵ اوریل از جنرال قونسول

انکایس بمن رسیده . -

« چون ممکن است همان وضع در عرض چند روزی بدستورات تجدید بشود و نظر به دلیلی که در تلگراف بلا فصل ماقبل شده پیش نهاد شده من به ارائه این طریق مبادرت میجویم که معطل نمودن قشون صلاح نخواهد بود

وجد و ضعف کاملی که وزیر امور خارجه ذکر میکنند در نتیجه امتیازات مرحمتی شاه حاصل شده متضمن قدری اتحراق است بهر صورت تا نتیجه در تعقیب امتیازات مزبور بروز نماید این وجد مشهور نخواهد گشت و اهالی هنوز اینرا مشکوک تصور میکنند . مردم هر ساعت وضعیت خود را تغییر میدهند . من نمیتوانم به نظریات آنها پی ببرم یا بگویم امال حقیقی آنها چیست
(نمره ۲۵۱)

تلگراف سراد و ارد گیری به سر جارج بارکلی

از وزارت خارجه ۲۶ آوریل ۱۹۰۹

رجوع بتلگراف ۲۶ شهر جاری شما اگر دولت روس هم بشارژد افر خود همین نوع تعلیمات داده باشند بجنرال فونسول انگلیس ممکن است اجازه داده بشود چنانکه باتفاق کفیل